

Četvrtak, 8. maj 2003.

Svedok B-1237

Statusna konferencija

Otvorena sednica

Optuženi je pristupio Sudu

Početak u 9.03 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA MEJ: Gospodine Grum (Groome), mi smo na otvorenoj sednici. Uključena je distorzija glasa pa sam ja zamoljen da sve prisutne podsetim da u takvim situacijama svi treba da isključe svoje mikrofone kada ne govorimo.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC GRUM

TUŽILAC GRUM: Da, časni Sude. Ja nisam završio sa sastankom o kojem smo govorili na privatnoj sednici. Mogu li da vas zamolim da... Mislim da bi bilo dobro da završimo sa ovim segmentom svedočenja B-1237, pa da onda pređemo na otvorenu sednicu, ili kako god to Pretresno veće želi da izvede.

SUDIJA MEJ: Da.

(privatna sednica)

sekretar: Sada smo na otvorenoj sednici.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ja se izvinjavam što je vaše svedočenje išlo preko redosleda. Sada se nalazimo na otvorenoj sednici i zamolio bih vas da nam ukratko date neke osnovne činjenice o Zvorniku. Otprilike koliko je ljudi živelo u Zvorniku krajem 1991. godine i početkom 1992. godine?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa, Zvornik je jedna od opština koja se nalazi neposredno na granici Bosne i Srbije na obalama Drine. Sama opština je imala oko 80.000 stanovnika, sam grad Zvornik je imao oko 20.000 stanovnika. Nacionalna struktura je bila uglavnom sljedeća: 60 posto od stanovništva su činili Muslimani, oko 38 posto stanovništva su činili Srbi, a 2 posto su bili ostali. Uglavnom, bilo je par hrvatskih porodica, par jevrejskih porodica, par romskih naselja.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine, da li je tačno da je krajem 1991. godine i početkom 1992. godine došlo do pogoršanja odnosa između srpske i muslimanske zajednice? Da li ste vi zapamtili... Da li se sećate toga kroz komentar koji je Branko Grujić izneo na jednom sastanku?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Da, tačno je da je došlo do pogoršavanja međunacionalnih odnosa i tačno je da sam čuo neke diskusije gospodina Branka Grujića na skupštinskom parlamentu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete ukratko kakav ste komentar čuli, šta je to rekao gospodin Grujić?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Rekao je: "Vama Muslimanima treba da bude jasno da mi nećemo da živimo sa vama. Jedan od razloga je, na primer, način na koji vi eksploatišete Srbe, vi se množite", dakle Muslimani "brže od Srba, a djeca nam idu u zajedničke škole, u zajednička obdaništa koja se finansiraju iz zajedničkih sredstava. Na taj način mi plaćamo izdržavanja vaše djece i školovanje vaše djece. Mi to nećemo ubuduće da radimo".

SUDIJA MEJ: Ko je taj gospodin Grujić? Ako smo čuli svedočenje o njemu, ja ga se ne sećam.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nas podsetite ko je gospodin Grujić?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Gospodin Grujić je bio predsednik Srpske demokratske stranke u velikom Zvorniku.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim da se svedoku pokaže dokazni predmet Tužilaštva 441, tabulator 2, možete da ga stavite na grafoskop. Gospodine, da li prepoznajete ovaj dokazni predmet? Možete da pogledate na sam dokazni predmet koji se nalazi sa vaše leve strane.

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Poznajem ovaj dokument.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Šta je to?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: To je, u stvari, jedan pregled imena i prezimena sa funkcijom, gospoda sa kojima sam se ja u tim danima i u tim mjesecima sretao i sa kojima sam sarađivo.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste vi napravili ovaj dokument, da li ste učestvovali u njegovom stvaranju i da li ste proverili tačnost ovog dokumenta?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Provjerio sam tačnost ovog dokumenta, napravljen je na osnovu mojih izjava i potpisao sam ga kao tačnog i autentičnog.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim da se ovaj dokument ostavi na grafoskopu tako da možete da se pozivate na njega tokom svedočenja. Sada želim da skrenem vašu pažnju na period između januara i marta 1992. godine. Da li ste u tom periodu saznali da SDS stvara paralelnu vladajuću strukturu?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Da, saznao sam o tim događajima.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam opišete one strukture i one organizacije za koje ste vi lično saznali da se stvaraju i možete li da nam objasnite kako su stvorene?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa stvorena je Srpska opština Zvornik, stvoren je srpski SUP, stvorena je srpska Teritorijalna odbrana. Način na koji su stvarani je bio sljedeći. Srbi su se jednostavno povukli iz svih opštinskih struktura koje su bile stacionirane u gradu Zvorniku i smjestili se u privredne objekta koji su se nalazili u Karakaju. Ukrali su par auta i auto predsjednika Opštine i nisu se jednostavno, nisu se pojavljivali više na zvaničnim sastancima Skupštine opštine. To je naročito eskaliralo u martu, mada su opstrukcije počele već krajem 1991. godine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada želim da skrenem vašu pažnju na februar 1992. godine. Da li ste u to vreme saznali za kretanje JNA u i oko opštine Zvornik?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Da, saznao sam o kretanju i prisustvu Jugoslovenske narodne armije oko opštine i u opštini Zvornik.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li znate osobu po imenu pukovnik Tačić?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Da, poznajem ga i poznavao sam osobu po imenu pukovnik Tačić.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete kojom je jedinicom on komandovao i kakva kretanja te jedinice ste primetili?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Komandovao je oklopnom brigadom koja je do izbijanja sukoba sa Hrvatskom bila smještena u Jastrebarskom, u okolici Zagreba, a početkom februara dislocirana je u mjesto Dubrave u okolici Tuzle.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li se njegova jedinica još jednom dislocirala u područje Malog Zvornika?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Da, kako su ovi... Kako je napetost rasla, ovaj, bilo je sve jasnije, sve jasnija namjera i uloga te jedinice. Krajem marta ta je jedinica zaposjela sve mostove u opštini Zvornik i par tenkova su bili postavljeni u samom Malom Zvorniku sa cjevima okrenutim prema mjestu, moje selo, drugo, prvo selo.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine, pitaću vas nešto o prisustvu paravojnih snaga u Zvorniku, malo kasnije tokom vašeg svedočenja, ali sada u ovom trenutku vi opisujete period kad su svi ovi mostovi bili obezbeđeni od strane snaga JNA, kako ste vi to opisali. Da li je pre toga, znači pre nego što su oni obezbedili mostove, u Zvorniku bilo paravojnih snaga iz Srbije?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nije bilo paravojske u Zvorniku.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada molim, da se svedoku pokaže karta iz dokaznog predmeta Tužilaštva 336 i to stranama 28 i 29. Molim da se to to stavi na grafoskop. Gospodine, zamolići vas da uzmete pokazivač i postavicu vam nekoliko pitanja vezanih za ovu kartu. Moje prvo pitanje je da li ste vi uneli ove oznake na karti?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Da, ja sam unio ove oznake na karti.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A šta označavaju ove oznake? Nemojte da nam kažete o kojim se lokacijama radi, nego nam samo generalno kažite šta ovi krugovi označavaju?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Označavaju mjesta na kojima su se rasporedile snage pukovnika Tačića i snage srpske Teritorijalne odbrane Zvornika.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sad vas molim da nam pokažete svaku lokaciju od slova (A) do slova (E) i da nam kažete na kojoj ste lokaciji znali da su bile razmeštene ove snage?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Lokacija (A) označava to mjesto Dubrave u kojemu je prvobitno lociran štab pukovnika Tačića. Lokacija (B) označava mjesto Šehovići u kojem je tokom marta pukovnik Tačić rasporedio svoje snage, a isto važi i za mjesto (C), to je ustvari selo Paprača u kojem je krajem marta postavljen novi štab, dislociran štab pukovnika Tačića. Mjesto, tačka (D) je ustvari Mali Zvornik gdje su bili locirani, ta artiljerijska sredstva od te brigade pukovnika Tačića i Teritorijalna odbrana Mali Zvornik. Čelopek i Tršić su mjesta u kojima su bile raspoređene snage pukovnika Tačića zajedno sa Teritorijalnom odbranom, srpskom Teritorijalnom odbranom.

SUDIJA MEJ: Samo trenutak, molim vas. Da li postoji naziv za ovu brigadu ili neka oznaka, možete li to da nam kažete?

SVEDOK B-1237: Pa to je bila, jednostavno, Oklopna motorizovana brigada iz Jastrebarskog, tako smo je zvali.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine, ova vojska koju ste malopre opisali, da li su oni bili razmešteni na tajni način ili su bili vidljivi ljudima na tom području koje ste opisali?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Bili su vidljivi na ovim područjima koje sam opisao.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada vas molim da nam ukratko opišete kakva su vojna sredstva, odnosno kakva ste vojna sredstva i opremu vi lično tamo videli? Zna li koji broj ljudi je tamo bio prisutan?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Vidio sam tenkove i protivavionske topove koji su bili postavljeni na svakome mostu i koji su bili postavljeni u Malom Zvorniku, Čelopeku, Tršiću i na hidroelektrani Mali Zvornik. I u Dubravama sam vidio isto ova sredstva.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada bi želeo da se na kratko vratimo na one mostove za koje ste rekli da su bili obezbeđeni. Možete li da nam kažete kako su se zvali i gde su se nalazili ti mostovi?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Prvi most je takozvani "Novi most" u Zvorniku i u stvari je betonski most koji se nalazi u industrijskoj zoni Zvornika.

Drugi most je Željeznički most koji takođe spaja industrijsku zonu Zvornika i Srbije. Treći most je most na Šepku.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Tokom vašeg svedočenja vi ste pominjali i pukovnika Tačića i kapetana Obrenovića. Mene interesuje da li vi nešto znate o komandnom odnosu koji je postojao između njih dvojice?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa ovako, pukovnik Tačić je bio stariješina, znači bio je nadređeni kapetana Obrenovića, a kapetan Obrenović je bio samo komandir jednog djela te brigade, jedne, jednog manjeg djela te brigade.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li znate gde je bio stacionaran kapetan Obrenović? Gde je bila njegova baza?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Uglavnom se kretao na prostorima Karakaja i Čelopeka i Malog Zvornika.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li znate za ime generala Jankovića?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Da, znam, poznato mi je ime generala Jankovića.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li d nam kažete ko je on bio i kakav je bio odnos starešinstva između njega i pukovnika Tačića?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa general Janković je bio komandant te vojne oblasti Tuzla i bio je nadređeni pukovniku Tačiću.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Nekoliko dana pre napada na Zvornik, da li ste vi bili prisutni na ručku gde je bilo nekoliko ljudi, uključujući i generala Jankovića?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Da, bio sam prisutan na tom ručku.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam opišete šta se desilo na tom ručku? Počnite tako što ćete da nam kažete kada i gde je bio taj ručak?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: ... *(izbrisano po nalogu Pretresnog veća)* ...

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li ukratko da nam opišete glavne delove onoga šta se desilo tokom tog ručka?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa to je bio uglavnom vrlo prijatan ručak. General Janković je uglavnom pričao, vrlo, vrlo duhovit i društven gospodin,

pričao nam je viceve o svojim Crnogorcima i Crnogorkama i na kraju je dodao da nema razloga da se... Za napetost, da se plašimo, da će sve biti u redu, da će vojska... Da neće napadati, da će štititi narod.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada bih želeo da se osvrnemo na početak aprila. Možete li da nam opišete kakav je bio razvoj situacije početkom aprila i da li je osnovan muslimanski krizni komitet tokom tog vremena?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa situacija u Zvorniku je bila vrlo, vrlo napeta, desila su se par ubistava, par ubistava u Kravicama, opština Bratunac, zatim desilo se ubistvo policajca u Kalesiji. SUP je bio rasformiran, odnosno pripadnici srpskog SUP-a su bili osnovali vlastiti SUP, osnovana je srpska Teritorijalna odbrana, osnovana je srpska Skupština. Iz same čaršije Zvornik, dakle iz samog grada, Srbi su se neprestano iseljavali i nekoliko dana pred napad na Zvornik nije bilo ni jednog Srbina u Zvorniku. A Krizni štab je osnovan 6. aprila, kada je već bilo sasvim izvjesno i sasvim jasno šta se sprema, a cilj mu je bio da se po svaku cijenu, cilj formiranja štaba i cilj aktivnosti tog Kriznog štaba je bio da se po svaku cijenu izbegne rat.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada bih želeo da se osvrnemo na 7. april 1992. godine. Da li ste vi saznali da je uhapšen čitav niz ljudi koji su bili povezani sa Arkanom, da su bili uhapšeni ili pritvoreni u Zvorniku?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Da, saznao sam da su bili da su, da je grupa arkanovaca privedena u zgradu SUP-a Zvornik.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete kako ste saznali da su ovi ljudi bili privedeni?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa u tom momentu sam ja bio dežurni u SUP-u, ispred, po raspreda koji je krizni štab bio napravio 6. aprila i prisustvovao sam, bio sam prisutan kad je grupa građana dovela četiri pripadnika Arkanovih paravojnih formacija.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Jesu li bili naoružani?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Jesu, imali su pištolje marke "Magnum" (Magnum), imali su noževe, imali su lisice koje je u to vreme nosila policija, imali su žice za davljenje ljudi.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gde su tačno bili uhapšeni?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Bili su uhapšeni na prelazu iz Karakaja, dakle srpskog djela opštine Mali Zvornik na ulazu u Vidakovu Njivu koje je u stvari muslimanski dio Zvornika i rekli su da su krenuli u hotel "Jezero" po instrukcijama koje su dobili po polasku iz Beograda, jer tamo treba da se priključe svojoj jedinici i da krenu u akciju oslobađanja Zvornika.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim sada sudskog poslužitelja da doda ovaj papir Sekretarijatu (Registry). Gospodine, u to vreme kada su ovi ljudi bili privedeni, da li su oni mostovi za koje ste ranije rekli da ih je obezbedila JNA bili i dalje obezbeđeni na taj isti način?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Bili su i dalje obezbeđeni na taj isti način.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ljudi koji su bili privedeni, da li su imali kod sebe lična dokumenta?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Imali su legitimacije koje su bile potpisane od strane Arkana, sa imenom i prezimenom i oznakom jedinice.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada bi želeo da vam postavim pitanje o kontroli graničnih prelaza. Kada su ljudi prelazili iz Zvornika u Mali Zvornik i obrnuto, da li se tada od njih tražilo da pokažu neke isprave kojima bi se identifikovali?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa i pored toga što je situacija bila vrlo napeta prilikom prelaska, još uvijek se odvijao taj prelaz u samom centru Zvornika, mada je policija u Malom Zvorniku kontrolisala svako auto i svakog građanina koji je dolazio iz opštine Veliki Zvornik. A ostali mostovi, dakle, prije svega taj betonski most, "Novi most", takozvani "Novi most" u Karakaju i Željeznički most, niko nije smio ni da priđe, posebno su ribari bili tjerani, a svako ko je imao namjeru da pređe most iz Zvornika, bio je kontrolisan.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li su ti ljudi dali neke izjave u pogledu toga kuda su nameravili da idu u trenutku kada su bili privedeni?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Jesu, najmanji među njima koji je imao dugu kosu vezanu u konjski rep je rekao da beogradska radio-televizija neprestano emituje vijesti o leševima Srba koji plove rijekom Drinom i o logorima koji su napravljeni na fudbalskim igralištima u muslimanskim gradovima i da svako ko je Srbin treba da pomogne spašavanju Srba u Bosni.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li su nešto rekli o prisustvu drugih ljudi, ljudi sličnih njima u Malom Zvorniku?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa rekli su da ih tamo čeka njihova jedinica i da im je tamo, ustvari, zbirno mjesto.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U to vreme kad su ti ljudi opisivali šta se prenosilo putem medija u Beogradu i tako dalje, da ste vi primetili bilo šta što bi to potkrepilo? Da li ste videli ikakva tela koja plutaju Drinom ili da li ste videli ili znali nešto o postojanju ovih centara za pritvaranje Srba?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nisam ništa ni primjetio niti je postojalo tako nešto u našoj opštini.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Časni Sude, sada ću da pređem na paragraf 62 rezimea izjave ovog svedoka, to je na strani 10. Gospodine, kad su zapravo izbila neprijateljstva u Zvorniku?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Molim vas, hoćete li mi pojasniti šta podrazumevate pod pojmom neprijateljstva?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je, po vašem mišljenju, jednog dana došlo do napada na Zvornik?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Da, do napada je došlo u ranim jutarnjim časovima 8. aprila, na taj način što je otvorena puščana paljba iz Karakaja po muslimanskim djelovima opštine Mali Zvornik, ovaj, opštine Veliki Zvornik, što je u stvari bio uvod u, kao jedna provokacija u jedan generalni napad koji je usljedio u 20.00, 8. aprila.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Rekli ste generalni napad. Možete li da nam kažete šta ste tačno pod tim podrazumevali?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa posle tog razgovora sa tim paravojnim formacijama i posle tog ultimatumu usljedio je u 20.00 bombarovanje, granatiranje grada Zvornika i to uglavnom muslimanskih djelova poznatih kao Zamlaz, Bajra i Fetija i Vidakova Njiva.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste se vi i dalje nalazili u centru, u samom Zvorniku, kada je počelo granatiranje?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nisam, nalazio sam se u brdima iznad moga sela.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete koliko ste otprilike granata čuli ili videli da te večeri pogađaju muslimanske delove grada koje ste upravo naveli?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa bilo je, tu noć je ispaljeno oko 200 granata.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste bili u situaciji da vidite odakle su bile ispaljivane te granate?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Ispaljene su sa teritorije opštine Mali Zvornik, tačnije na lokaciji koja se, oko džamije u Malom Zvorniku, dalje iz Karakaja i Čelopeka.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kako ste mogli da ustanovite odakle se ispaljuju te granate?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa bila je noć i te granate i samo ispaljivanje ostavlja bljesak i ostavlja trag.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Koliko je vama poznato, lokalna jedinica TO u Malom Zvorniku ili u Zvorniku, da li je ona imala opremu koja je bila neophodna da se ispalji ta količina i ta vrsta granata koja je pala na Zvornik te noći?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Svakako da je imala ta formacijska sredstva.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Tokom narednih dana, sa mesta na kome ste se nalazili tada, da li ste bili u situaciji da vidite neke od događaja koji su se odvijali u Zvorniku?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Da, bio sam u situaciji da vidim događaje koji su se odvijali u Zvorniku.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I to vaše praćenje događaja u Zvorniku, da li ste ih pratili golim okom ili ste imali neku opremu?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Imao sam službeni dvogled.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pre nego što vam postavim pitanje o konkretnim događajima koje ste videli, zamolio bih vas da nam ukratko opišete ono šta ste primetili tokom tog perioda.

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Posle bombardovanja koje je obavljeno u noći između 8. i 9. aprila, paravojne formacije zajedno sa Teritorijalnom odbranom, srpskom Teritorijalnom odbranom Zvornika, opštine Mali Zvornik i opštine Loznica su počele etničko čišćenje samog grada Zvornika.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kada kažete etničko čišćenje, možete li da nam kažete šta ste vi videli?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa vidio sam u djelovima grada koji su blizu prvog sela kako izvode građane iz stambenih zgrada i privatnih kuća, kako razdvajaju djecu i žene i kako vrše streljanja odraslih muškaraca i odrasle djece.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A sada bih hteo da se osvrnemo na neke konkretne događaje. Da li ste vi kasnije videli kako se veći broj ljudi izvodi iz stambene zgrade u Zamlazu?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Da, vidio sam kako se jedna grupa, tako od desetak ljudi izvodi iz stambene zgrade u Zamlazu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kada ste to videli, ako možete da se setite?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: To sam vidio 9. aprila, vrijeme je bilo tako oko, između 22.00 i 00.00, 23.00.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam opišete šta ste videli?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa vidio sam kako izvode građane i kako odstranjuju žene i kako streljaju jednu grupu od desetak muškaraca.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste sa mesta gde ste se nalazili mogli da ustanovite da li su ljudi koji su bili pobijeni bili naoružani u to vreme?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Bili su civili koji nisu bili naoružani.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste mogli da prepoznate neke od ljudi koji su bili pobijeni?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Da, prepoznao sam rahmetli Sabita Bilalića i njegovog sina čijeg imena se sad ne sjećam.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kako ste mogli da ih prepoznate?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Sabit je bio jedan od najkрупnijih ljudi u Zvorniku, imao je izuzetno, izuzetno velike i jake brkove, a njegov sin je

bio visok oko dva metra i igrao je košarku u prvom selu. Lično sam ga poznavao.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste videli kako se još jedna grupa od 10 ljudi odvodi iz ovog dela grada ka centru Zvornika?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Da vidio sam.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam opišete šta ste videli vezano za tu grupu od 10 ljudi?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Vidio sam grupu koja se vodi ka centru Zvornika i čuo sam kako se ispaljuje rafalna vatra i čuo sam krike i vrisku.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste poznavali osobu po imenu Fehim Kujundžić?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Da, poznavao sam rahmetli Fehima, direktora srednjoškolskog centra u Zvorniku. Bio je moj lični prijatelj i moj kolega, jedno vrijeme smo radili zajedno u srednjoškolskom centru u Zvorniku.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste čuli ili videli nešto šta se dešavalo u okolini mesta gde je on živio?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Vidio sam takođe prisustvo paravojnih formacija pred njegovom zgradom i čuo sam rafale.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada bi želeo da skrenem vašu pažnju na ulicu Hudović. Da li ste primetili da se nešto dešava u toj ulici?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa vidio sam iste te jedinice kako nemilosrdno streljaju jednog čovjeka i isto tako kako nemilosrdno ubijaju nekoga ko pokušava da priđe da pomogne tom čovjeku. To se desilo na glavnoj ulici u Zvorniku, na ulazu iz Sarajeva prema Zvorniku i Beogradu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je neko od ljudi koje ste opisali, da li ste videli da su ubijeni u to vreme bio naoružan?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Ne, niko nije bio naoružan.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sa mesta sa kojeg ste gledali, da li ste mogli da primetite da li se nešto dešava na jednom od mostova koji povezuju Zvornik sa Srbijom?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Da, preko mosta poznatog kao "Filip Kljajić", most "Filipa Kljajića" u Zvorniku, prelazila je jedna grupa građana, uglavnom žena i djece u pravcu Malog Zvornika gdje je ustvari bio sabirni centar za deportaciju građana.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U trenutku kada ste gledali most, da li ga je JNA još uvek obezbeđivala?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Taj most je obezbeđivala jedinica MUP-a Malog Zvornika zajedno sa Jugoslovenskom narodnom armijom i svako je bio legitimisan pri prelasku na srbijansku stranu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ubistva koja ste opisali, da li ste mogli da prepoznate bilo koga od počilaca ili možda da ga identifikujete ili povežete sa grupom kojoj je pripadao?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa, egzekutori su uglavnom bili pripadnici tih paravojnih jedinica. Imali su maskirne uniforme, oficirske čizme, imali su maskirne kape, maskirne kapuljače, automatsko oružje, identično naoružanje i opremu koju sam ja vidio dan prije, prilikom sastanka u hotelu "Jezero", Mali Zvornik.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete koliko je vremena prošlo, koliko dugo ste vi to sve posmatrali sa mesta na kome ste se nalazili?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa prošlo je sigurno par sati, tako, do jedno jedan sat.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Za vreme dok ste posmatrali ta dešavanja, da li ste u jednom trenutku videli da pripadnici JNA intervenišu i sprečavaju neka od tih ubistava i drugih događaja koje ste nam opisali?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nisam primjetio ništa što bi na to ukazivalo.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li su oni bili u sličnom položaju kao i vi, i da li su mogli da vide šta se dešava u Zvorniku?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Bili su 100 posto upoznati sa svim što se dešava u Zvorniku, oni su i pripremili ta dešavanja.

TUŽILAC GRUM: Nemam više pitanja za ovog svedoka.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, sad ste vi na redu da ispitujete ovog svedoka. Imajte na umu da je deo svedočenja bio na privatnoj sednici i ako želite da o tome postavljate pitanja, moramo da pređemo na privatnu sednicu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja bih išao redom, gospodine Mej (May), o svedočenju ovoga svedoka, mada sam ja juče razumeo da je delimično ova zatvorena sednica bila zato što nije radio uređaj za promenu glasa. Da li sve šta je išlo ...

SUDIJA MEJ: Ne, to nije bio razlog. Dakle, sve šta je bilo na privatnoj sednici mora da se unakrsno ispitivati na privatnoj sednici.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa, dobro, onda ću morati da ga pitam prvo o ovom početku svedočenja, pošto mi je prilično ovako nejasno, nejasni su mi razlozi, motivi i celo to ponašanje koje opisuje svedok. Ako je obavezno da to bude na privatnoj pitaću ...

SUDIJA MEJ: Ne, ako želite da idete hronološki, možete da počnete tako što ćete ga pitati o događajima koje je opisivao jutros, a onda će verovatno da dođe trenutak kada ćemo morati da pređemo na privatnu sednicu.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Mej, možete kako god hoćete. Ovo su stvari koje pretpostavljam da mogu da idu na otvorenoj, javnoj sednici. Ovo se ne odnosi na mali broj ljudi. Vi ste bili, koliko vidim iz ovih podataka, član rukovodstva u Zvorniku, je li tako?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Tačno je.

TUŽILAC GRUM: Prigovor. Taj dokument je uveden pod pečatom. Dokument o prošlosti svedoka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: A ja nisam precizirao njegovu funkciju, gospodine Mej.

SUDIJA MEJ: Da, izvolite, nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li to znači, sobzirom da ste vi bili član rukovodstva u to vreme koje opisujete, da ste bili i član Stranke demokratske akcije, je li tako?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nisam bio član SDA nikad.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je predsednik opštine bio član SDA i rukovodilac Stranke demokratske akcije?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Jeste, bio je član Stranke demokratske akcije i član Izvršnog odbora SDA.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako ste objasnili, pomenuli ste i ime Branka Grujića, da je bio predsednik Srpske demokratske stranke u Zvorniku.

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ko je bio predsednik Stranke demokratske akcije u Zvorniku?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Asim Juzbašić, doktor Asim Juzbašić.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je on imao takve aktivnosti, pošto ste opisali da je Grujić rekao da Muslimani iskorišćavaju Srbe u nekom svom govoru, je li tako?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A gde je Grujić održao taj govor?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Održo je u sali za sjednice Skupštine opštine Zvornik, Veliki Zvornik.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tvrdite da je Grujić, koji je onda pretpostavljam bio i odbornik Opštine Zvornik, jer je bio član i predsednik SDS-a i posle izbora, je li tako? Je li on bio odbornik Opštine Zvornik?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa, bio sam na svim tim skupštinama, vjerovatno je bio odbornik Opštine Zvornik.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, bio je na sednici Skupštine opštine.

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A je li samo Grujić govorio na sednici Skupštine opštine koju opisujete ili je i ovaj vaš predsednik Opštine isto tako govorio na istoj toj sednici Skupštine opštine?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Govorio je, ali o sasvim drugoj temi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hoćete da kažete da niko od vas prisutnih ništa nije komentarisao to šta je Grujić rekao kako Muslimani iskorišćavaju Srbe?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Komentarisao sam ja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A jeste li zauzeli neki stav o tome, to je, kako shvatam, bila polemika na sednici, redovnoj sednici Skupštine opštine, je li tako?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I kakav je stav bio Skupštine opštine o toj vašoj političkoj polemici, ko koga iskorišćava?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nije zauzet nikakav stav, nikakav u formi zaključka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, predsedavao je pretpostavljam predsednik opštine?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Predsednik opštine Zvornik je bio Musliman?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nije tajna njegovo ime, je li tako?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: To ostavljam Sudu da odluči. A poznato je ko je bio predsednik, možete reći.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je napisano u podacima, ne mora da bude poznato ...

SUDIJA MEJ: Prevodioci imaju problema, ne čuju vas, gospodine Miloševiću. Molim vas da govorite malo jasnije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Molim?

SUDIJA MEJ: Sekretar mi je objasnio da je imamo problem sa mikrofonima. Izvolite, nastavite. Potrudićemo se što više možemo, ali se potrudite da pravite pauzu između pitanja i odgovora. To bi moglo da nam pomogne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Moj mikrofon sa vremena na vreme se ugasi sam od sebe, bez ikakve moje radnje i onda vi ...

SUDIJA MEJ: Da, znam. Niste vi za to krivi, ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sada je uključen. Vi ste u Skupštini opštine uglavnom imali predstavnike SDA i SDS, je li tako?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li bilo i nestranačkih funkcionera u Opštini, koji nisu pripadali ni jednoj stranci?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa ja sam bio funkcioner koji nije pripadao ni jednoj stranci.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ima li još sličnih primera?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nije, nije da je meni poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi ste ovde izneli, još vidim na ovom kompjuterskom monitoru, spisak, neku tabelu, spisak lica koja se nalaze na toj tabeli. Gospodin Grum je rekao da je to nekakav dokument. Ja sam iz vaše izjave shvatio da su to njihovi službenici napravili tabelu lica koja ste vi pomenuli u vašem iskazu i da je ta tabela napravljena, odnosno da je taj spisak napravljen zbirno sa imenima lica koja ste vi pominjali u svom iskazu, je li tako?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, to ne predstavlja nikakav dokument, već spisak lica koja ste vi pominjali.

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi sad, molim vas, vi govorite o tome da su stvarane paralelne strukture?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Iz onoga šta sam razabrao iz vašeg svedočenja, pretpostavljam da ćete se složiti da je važno događaje situirati u određeno vreme, je li tako?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Tako je ... *(izbrisano po nalogu Pretresnog veća)* ...

TUŽILAC GRUM: Molim da se identitet učesnika ovog sastanka pominje na privatnoj sednici.

SUDIJA MEJ: Mislim da to ranije nije bilo na privatnoj sednici, ali možda bi iz predostrožnosti bilo pametno da pređemo na privatnu sednicu. Da li želite da postavljate još pitanja u vezi sa tim?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej, ja sam odvojio beleške koje sam pravio na javna sednici, a koje na privatnoj. Ovo o ručku je bilo na javnoj sednici ...

SUDIJA MEJ: Znam, tako je, potpuno ste u pravu, ali ako ćemo govoriti o učesnicima, možda bi ipak mogli da pređemo na privatnu sednicu.

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, to je bila moja greška i ja sam kasnije tražio da se ta imena izbace iz transkripta, kada sam shvatio da ...

SUDIJA MEJ: Da, to je izbačeno. Ja ne želim da vas kritikujem, gospodine Miloševiću, to nije vaša greška, ali ako želite da postavite još pitanja o učesnicima na tom sastanku, mislim da je bolje da pređemo na privatnu sednicu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Neću da postavljam o imenima, shvatam da je to ...

SUDIJA MEJ: U redu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Shvatam da je to, kako bih reko, ubičajeni način kad dođe jedan gost u opštinu, da najviši predstavnici opštine budu prisutni na tom ručku, je li tako?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I to je bila praksa i ranije?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je došao neki general ili je došao neki ministar ili je došao neki direktor nekog preduzeća koje ima neke poslovne odnose bilo iz kojeg dela Jugoslavije, otprilike je to bio manir u kome se komuniciralo u Zvorniku, je li tako?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad je bio taj ručak?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Bio je u onoj sedmici koja je bila ispred sedmice napada na Zvornik, ne znam, stvarno ne znam tačan datum, ali mislim jedno, krajem marta, možda 30. marta, 31. marta, 1. aprila.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste ovde rekli da je napad na Zvornik bio 8. aprila?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je znači bilo jedno nedelju dana pre napada na Zvornik?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E, ajmo sada da samo poređamo neka vremena i da vam postavim neka pitanja u vezi sa tim. General je, koliko sam shvatio, održavao jednu prijatnu atmosferu na ručku, a inače je rekao da je zadatak vojske da štiti narod, je li tako?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste rekli da je vaš krizni štab formiran 5. aprila, je li tačno?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: 6. aprila.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: 6. aprila.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 6. aprila, vrlo dobro.

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: 6. aprila, 6. aprila.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 6. aprila. Je li tačno da je 6. april datum kad je priznata nezavisnost Bosne i Hercegovine?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Stvarno ne znam te detalje, ali mislim da nije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je vrlo poznat detalj jer je Bosna i Hercegovina priznata tačno na dan 6. aprila, dan kada je Hitler (Adolf Hitler) bombardovao Beograd 1941. godine. I to je vrlo poznat podatak. Vi kao funkcioner verovatno ga morate znati.

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Znao sam da je to negdje u to vrijeme, ali nisam znao da je to tačan, taj 6. april.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Možete mi verovati na reč, a to ima, to ima u dokumentima. Dakle, 6. aprila priznaje se nezavisnost Bosne i Hercegovine na osnovu referendumu na kome Srbi nisu učestvovali, je li vam to poznato?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Poznato je da je referendum organizovan i znam, poznato mi je da su Srbi opstruirali taj referendum.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo dobro. Je li vama kao funkcioneru poznato da je u Bosni i Hercegovini bilo pravilo da se poštuje i uvažava stav sva tri naroda, i Srba i Hrvata i Muslimana?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Poznato mi je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa da li vam je poznato da je taj referendum bio nelegalan, jer je kompletan srpski narod, kao konstitutivni narod koji živi u Bosni i Hercegovini odbio da učestvuje ...

SUDIJA MEJ: Ne, mislim da se udaljavamo od svedočenja ovog svedoka koje se odnosi na Zvornik i koje je bilo vrlo konkretno. Ovo zvuči kao politički ili ustavni argument i to nije nešto čime treba da se bavi ovaj svedok. Vi možete da izvodite dokaze u vezi sa tim u dogledno vreme, a sada treba da se bavite svedočenjem ovog svedoka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej, utoliko je apsurdnije meni izvoditi svedoke koji svedoče o nekim događajima iz građanskog rata u susednoj

državi, a ne dozvoliti da se povežu sa političkim događajima i objašnjenjima koja iz toga slede.

SUDIJA MEJ: Vi ćete imati priliku da izvedete svoje dokaze, ali ovo se svedočenje odnosi na događaje u Zvorniku i to su dokazi koji su izvedeni protiv vas. Njihova vrednost je nešto o čemu ćemo mi da odlučimo. Molim vas, idite dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro, gospodine Mej, dobro... Samo ja upravo na ovom svedoku hoću da pokažem da se tačno, kako bi se reklo, u dan poklapaju aktivnosti o kojima svedok svedoči sa jedne svoje pozicije, naravno. Dakle, 6. aprila se formira Krizni štab Skupštine opštine Zvornik, to tvrdi svedok i ja ...

SUDIJA MEJ: Vi možete da ga pitate zašto je osnovan, naravno. To možete da pitate.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Mogu da ga pitam, gospodine Mej, kad mi ne bi bilo nešto jasno, ali nemam potrebe sad da ga pitam da mi kaže da je 10.25 jer imam sat iznad njegove glave. Prema tome, ako je 6. aprila priznata Bosna i Hercegovina na osnovu nelegalnog referenduma, Krizni štab je formiran upravo da bi se sprovedila takva nelegalna odluka a u ...

SUDIJA MEJ: Ono šta vi sugerišete ovom svedoku je da je Krizni štab osnovan da bi se sprovedila ilegalna aktivnost? Je li to ono šta vi tvrdite?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Kompletna secesija Bosne i Hercegovine je bila ilegalna ...

SUDIJA MEJ: Ne, ne bavimo se time. Ono šta vi tvrdite ovom svedoku je ono šta se dešavalo u Zvorniku 6. aprila. Izgleda da vi tvrdite da je krizni štab osnovan sa određenom svrhom. A ja pokušavam da saznam, sa kakvom je svrhom osnovan?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U redu. Je li Krizni štab osnovan zato što je nastala kriza?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: To pitate mene?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, da, zašto ste osnovali Krizni štab, je li nastala kriza pa ste osnovali Krizni štab?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Ne, osnovali smo... Kriza je mala riječ, osnovali smo krizni štab jer je bilo jasno da se sprema napad na opštinu Zvornik i osnovali smo ga sa ciljem da se taj napad izbjegne po svaku cijenu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro, dobro. Ja se izvinjavam, zaboravio sam broj ovog svedoka, nekako ga nemam upisanog ...

TUŽILAC GRUM: To je B-1237.

SUDIJA MEJ: Da, B-1237.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: B-1237. Dobro, gospodine B-1237, ovo smo konstatovali, dakle kad ste napravili krizni štab, 6., dakle, aprila. A što je bila kriza 6. aprila?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa Srbi su se povukli, uopšte nije bilo Srba u Zvorniku, topovi i tenkovi su bili raspoređeni na tačkama koje sam pomenuo ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pustite topove i tenkove, a molim vas, recite mi, pošto vi kažete da su Srbi izašli iz svih opštinskih struktura Zvornika, je li tako?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, što su izašli oni iz tih opštinskih struktura baš tada?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: A oni su počeli sa opstrukcijom rada već krajem 1991. godine, a izašli su... Nisu... Smatrali su da ne trebaju više da žive zajedno sa Muslimanima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je to objašnjenje, gospodine B-1237, ili je objašnjenje da ne prihvataju tu tako proklamovanu državu koja je bez njihove saglasnosti uspostavljena?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Oni su iz svih opštinskih struktura istupili prije međunarodnog priznanja Bosne i Hercegovine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Referendum je održan kao što se sećate, kada?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Ne sjećam se kada je održan tačno ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo dobro. 'Ajmo da pogledamo još neke... Da bi štedeli vreme, neke detalje o kojima ste govorili. Govorili ste, uhapšena grupa arkanovaca u Zvorniku, je li tako?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A gde su oni uhvaćeni u Zvorniku?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Uhvaćeni su na ulazu iz Karakaja u Zvornik, u dijelu Zvornika koji je poznat kao Vidakova Njiva.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A gde je Karakaj?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Karakaj je industrijska zona Zvornika.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A rekli ste da su oni bili na putu za svoju, kako bih rekao, na svoje zbornu mesto u hotelu "Jezero", je li tako?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Tačno, tako je, po njihovoj izjavi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, objasnite je li hotel "Jezero" u Malom Zvorniku?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa šta će oni iz Srbije da idu na levu obalu Drine, da bi išli u hotel "Jezero" na desnoj obali Drine?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Ne, ne, dolazili su iz Karakaja da bi prešli most u centru Zvornika za Mali Zvornik.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To znači da su ti ljudi bili meštani Zvornika?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Ne. Ne, bili su Beograđani.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Beograđani?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa su Beograđani preko Zvornika sa leve obale Drine se vraćali u Srbiju na desnu obalu Drine u hotel "Jezero"?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Javili su se u Krizni štab u Karakaju i onda, i onda su dobili instrukciju da se priključe jedinicama u Malom Zvorniku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako su uopšte stigli u Veliki Zvornik? Morali su da dođu preko Malog Zvornika, a hotel "Jezero", gde kažete da im je zborna mesto, je u Malom Zvorniku.

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: U Karakaj su prešli, ne znam gdje su prešli u Karakaj, ali prvo su se javili na zborna mjesto u Karakaju, gdje im je bilo rečeno da se jave. A Karakaj je jedno pet, šest kilometara od Malog Zvornika, od grada Malog Zvornika, pa su onda iz Karakaja krenuli za Mali Zvornik i umjesto da pređu novi most, produžili su da pređu most u centru Zvornika, koji je jedno dva kilometra udaljen od hotela "Jezero" Mali Zvornik.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo govorim o različitim teritorijama. Karakaj je u Bosni i Hercegovini, a Mali Zvornik u Srbiji. Oni su, kažete, došli iz Beograda, pa su išli preko Zvornika u Bosni i Hercegovini, da se vrate u Srbiju, u Mali Zvornik. To vi tvrdite.

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Tako su rekli u svojoj izjavi, da su preko Karakaja ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo dobro. Imali su, kažete, neke noževe i žice za davljenje. Je li poznat neki slučaj da je neko udavljen žicom u tom kraju? Je li imate i jedan zabeležen slučaj da je neko žicom davljen u tom kraju?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa to je sasvim poznato da je... Kakvi su strašni zločini vršeni u tom kraju i ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja ne ulazim u to da li su izvršeni neki zločini, mnogi su zločini izvršeni širom Bosne i Hercegovine, ali je suština pitanja ko je te zločine izvršio?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: To će Sud dokazati, nadam se.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ovde vi svedočite o tome ...

SUDIJA MEJ: Sada je, ustvari, vreme za pauzu. Sada ćemo da napravimo pauzu od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rekli su mi da ovaj drugi mikrofon... Trebalo bi da radi normalno. Vi govorite o Teritorijalnoj odbrani u priličnom delu vašeg svedočenja i u vašoj izjavi. Recite mi da li vam je, sobzirom na saznanja koja vi imate očigledno o svemu tome, poznata odluka Predsedništva SFRJ doneta još 1986. godine kojom su komande armija pretvorene u komande vojnih oblasti, pod čije se komande stavljaju i Teritorijalne odbrane na njihovom području?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa u principu, ti detalji mi nisu poznati, mada znam strukturu komandovanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li znate da su komande Teritorijalne odbrane bile pod komandom Predsedništva SFRJ?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Poznato mi je to. Pod komandom JNA, JNA i Teritorijalne odbrane su ovdje bile zajedno, formirale su zajedno oružane snage koje su bile pod komandom Predsedništva, to mi je poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je, dakle, poznato. U sklopu koncepta opštenarodne odbrane, predstavljale su sastavni deo odbrambenog sistema SFRJ, je li tako?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Recite da li se sećate naredbe Predsedništva SFRJ od 29. maja 1990. godine, da se sve oružje iz skladišta Teritorijalne odbrane mora prebaciti u skladišta JNA?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Poznata mi je ta naredba.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato da je ta naredba izdata upravo sa ciljem da oružje ne dospe u ruke bilo kojih ljudi koji su mogli biti spremni da oružje kojim raspoložu upotrebe protiv JNA?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Ne slažem se sa vašim zaključkom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zašto je ova naredba bila izdata?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Kasniji su događaji pokazali da je ta naredba izdata da to oružje ne bi dospelo u ruke onih koji nisu Srbi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na čemu zasnivate jednu takvu konstataciju?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Zasnivam na odluci koja je uslijedila neposredno pred rat, jedno mjesec dana pred rat, na odluci komandanta okružnog štaba Teritorijalne odbrane u Tuzli, pukovnika Milojkovića, da oružje Teritorijalne odbrane podjeli dvjema opštinama u okrugu Tuzla, opštinama Šekovići i opštini Lopare. To su opštine sa isključivo srpskim stanovništvom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na osnovu toga zasnivate?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: I na osnovu ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi, a kakvo je bilo raspoloženje muslimanskog stanovništva zvorničkog kraja prema JNA?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa ja mogu da govorim samo u svoje ime i u ime ljudi koje sam poznavao. Na žalost, do zadnjeg momenta sam vjerovao u ono što su nas naučili, da je JNA oružana snaga svih naroda i narodnosti. Međutim, nije se pokazalo da je tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi da li su se Muslimani odazivali na pozive JNA za mobilizaciju, na šta su bili obavezni kao vojni obveznici države kojoj su u to vreme još uvek pripadali?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Ja mogu samo govoriti o Teritorijalnoj odbrani, a ta mobilizacija građana za potrebe JNA je stvar opštinskog Sekretara za narodnu odbranu. To je drugi resor i druga funkcija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nemojte da mi objašnjavate, ali dobro. A da li je tačno da je vršena inspekcija oružja koje se nalazilo u skaladištu u JNA i da su tu inspekciju vršili jedan oficir JNA i jedan funkcioner zvorničke opštine koji je bio Musliman?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Tačno je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A zbog čega je vršena inspekcija oružja?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa da vidimo da li to oružje, koje je plaćeno parama stanovnika opštine Zvornik, zaista stoji još na mjestu koje je kao takvo označeno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je to upravo činjeno da bi se utvrdilo da ništa od oružja nije nestalo ili dospelo u ruke neovlašćenih lica ili ekstremista bilo koje nacionalnosti?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa to je bila jednostavno kontrola, rutinska kontrola oružja i rutinska kontrola onoga što tvrdi JNA.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi, od kad su inspekcije oružja počele da se vrše jednom nedeljno?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa početkom 1992. godine, na zahtjev predsednika Pašića.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U vašoj izjavi na drugoj strani, u četvrtom pasusu, dajete jednu, rekao bih, prilično radikalnu izjavu, da su pripadnici SDS-a bili agresivni, zli i da su mrzeli sve što nije srpsko. Jeste li tako izjavili?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Jesam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste, dajući takvu izjavu, mislili na sve njih ili na sve Srbe ili na sve pripadnike SDS-a ili na pojedince neke u SDS-u?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Mislilo sam na diskusije SDS-a koje sam ja čuo i vidio svojim očima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste ovde citirali jednu diskusiju SDS-a koja ne govori ni o kakvoj mržnji, nego govori o nekom iskorišćavanju. Koliko sam shvatio, to ste citirali?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li imate neku još, kako bih rekao, činjenicu ili argument za ovakvu vašu tvrdnju da su mrzeli sve šta nije srpsko?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa po njihovom ponašanju u samom gradu Zvorniku. Mogli su da parkiraju i parkiravali su auto gdje god su hteli, niko nije smio protestovati, čak ni policija, počeli su da ubijaju Muslimane, otvoreno zagovarajući da je Zvornik srpski i da će biti srpski.

prevodioci: Molimo svedoka da priđe malo bliže mikrofonu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako to nema u vašoj izjavi da je neko počeo da ubija Muslimane?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Molim vas, ponovite pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa kažem, kako to nema u vašoj izjavi da je neko počeo da ubija Muslimane u Zvorniku i kako oni tvrde da je Zvornik srpski i tako dalje?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa nije me o tome niko ništa pitalo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nisu vas pitali o tome? A dobro, vi kažete da je SDS imala podršku Srpske akademije nauka, jugoslovenske Službe državne bezbednosti i Generalštaba JNA, je li to tvrdite?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Tvrdim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, možete li da mi kažete kada, gde, na koji način su ove institucije ili službe izrazile svoju podršku SDS-u?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Sjećam se jedne izjave na televizoru, na sarajevskoj televiziji, generala, tadašnjeg komandanta Generalštaba JNA, generala Adžića koji je decidno rekao: "I Jugoslovenska narodna armija će štiti interese srpskog naroda". A šta su interesi srpskog naroda, određivala je SDS.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To ste nešto pogrešno spojili. Kad je to rekao general Adžić i u kojoj prilici i povezano sa kakvim događajem? Da li imate u vidu neki kontekst toga?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa to je bila jedna njegova izjava na televiziji, ne sećam se kojom prilikom i koji je tačan datum, ali znam da je rekao da će srpski, da će Jugoslovenska narodna armija štiti interese srpskog naroda, glasno i jasno. Na žalost, nisam znao da će te me to pitati, a mogao sam vjerovatno nabaviti i tačan datum emitovanja, i čak možda i snimke.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: General Adžić je bio poznat kao ličnost koja se zalagala za očuvanje Jugoslavije i za ravnopravnost svih jugoslovenskih naroda, valjda vam je to poznato?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nije mi to poznato i ne vjerujem u to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ne razlikujete solidarnost sa narodom koji je bio ugrožen, u ovom slučaju srpski narod, od podrške nekoj stranci.

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: To je vaše mišljenje i mislim da nije tačno da je bilo ko bio ugrožen u Bosni i Hercegovini.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali vi na strani 7, u prvom pasusu kažete da je bilo jasno da lokalni Srbi nisu znali da se priprema rat. Je li tako ili ne?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nije znalo to rukovodstvo, ali najekstremniji dio je znao. Ivanović i Mijatović nisu znali da će Zvornik biti napadnut i da će građanima biti urađeno ono što je bilo urađeno. To je moje mišljenje. Inače ne bi pristali da podjelimo opštinu Zvornik i da se vratimo normalnom životu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Objasnite, šta vi ustvari, tvrdite? Da li su lokalni Srbi bili agresivni i zli ljudi koji su sprovodili planove Srpske akademije nauka i jugoslovenske Službe državne bezbednosti, ovo šta vi kažete i JNA, ili uopšte nisu znali?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Najekstremniji dio je znao, a mislim da Ivanović i Mijatović nisu znali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, na to ćemo doći kasnije, pošto tu ima nekih stvari koje su bile na zatvorenoj sednici, ja ne bih hteo da idemo na zatvorenu sednicu. Recite mi, molim vas, vi na drugoj strani, u šestom pasusu vaše izjave navodite da su rukovodeća mesta u Zvorniku držali Srbi i da su kao i u ostalim mestima Jugoslavije, kako vi kažete, bili privilegovani. Jeste tako izjavili?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Jesam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, recite mi ko je od početka i u vreme svih ovih sukoba bio predsednik opštine Zvornik?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Bio je Musliman, izabran na izborima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ko je bio načelnik policije u Zvorniku?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Bio je Musliman.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ko je bio komandant Teritorijalne odbrane u Zvorniku?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Bio je Musliman.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, pošto ovo protivureči ovoj vašoj izjavi, dakle sami ste potvrdili, a kažete da su Srbi u bivšoj Jugoslaviji bili privilegovani, navedite mi bar jedan, kako bih rekao, osnov, sa koga tvrdite da su Srbi imali nekakva veća ili šira prava od ostalih jugoslovenskih naroda?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: 80 posto direktorskih mjesta su u Zvorniku su držali Srbi, na direktorskim mjestima su bili Srbi. 80 posto stambenog fonda, društvenog stambenog fonda koristili su Srbi. To je ovako jedna ogromna, ogromna ekonomska privilegovanost.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ko ih je postavio na ta mesta, je li su oni sami sebe postavili ili je u opštini Zvornik, gde ste sami ovde rekli da je 60 posto bilo muslimanskog stanovništva, 38 posto srpskog i dva posto ostalog, to sam zabeležio u ovoj, u vašem ovom delu javnog svedočenja, kako su to Srbi se domogli tih mesta u sistemu u kome je bilo samoupravljanje, u kome su se donosile odluke na način koji vam je vrlo poznat i tako dalje?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Imalo ozbiljniju funkciju, i vama je to sigurno poznato, niko nije mogao dobiti bez odluke posebne opštinske komisije koja je bila pod nadzorom Opštinskog komiteta SKJ, i dalje ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa zar Muslimani nisu bili u tom istom Opštinskom komitetu SKJ?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Na žalost, u čitavom periodu posle rata, o tom periodu ja govorim, ne govorim o periodu posle izbora i izbijanja sukoba, glavnu riječ su imali uvijek Srbi, u Opštinskom komitetu Saveza komunista Jugoslavije i u službi Državne bezbjednosti. To su, ovako, bile dvije institucije koje su uglavnom bile najuticajniji kreatori kadrovske politike.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, jeste li maločas potvrdili da je i predsednik Opštine i načelnik policije i komandant TO, da su sve to bili Muslimani?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Posle izbora.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je vama Muslimanima neko u ovoj bivšoj državi, u SFRJ, zabranjivao da ispovedate svoju religiju, da se školujete, da budete poznati umetnici, sportisti, oficiri, sudije, predsednici Predsedništva Jugoslavije i tako dalje?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nije niko zabranjivao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Za vreme te bivše zajedničke države da nije možda srušene neka džamija ili je možda za vreme postojanja te Jugoslavije izgrađeno više islamskih verskih objekata nego za pet vekova turske vladavine na tim prostorima?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa ne znam je li bilo tačno tako, ali znam da su se džamije mogle nesmetano graditi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da je upravo u toj i takvoj bivšoj Jugoslaviji, da su Muslimani stekli pravo da se izjašnjavaju kao muslimanska nacija, po prvi put u svojoj istoriji?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Tačno je to, Ustav iz 1974. godine mislim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je istina da su u SFRJ Muslimani imali svoje predstavnike u svim najvišim državnim i vojnim organima, da su u svakom pogledu ravnopravno učestvovali u društvenom i svakom političkom i drugom životu SFRJ?

SUDIJA MEJ: Mi zaista više ne možemo da gubimo vreme na ovo. Ovo su sve istorijska pitanja. Nije na ovom svedoku da se osvrće na ovo, on nije tokom svog svedočenja ništa o ovome spomenuo. Vaše vreme mora da se ograniči i ne sme da se troši na periferna pitanja. Gospodine Miloševiću, imate još jedan sat, toliko vam je ostalo. To je duže nego što je imalo Tužilaštvo, ali morate da se bavite relevantnim pitanjima koja se tiču ovog svedoka, a ne uopštenim stvarima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej, ovaj svedok je svedočio dva sata i 35 minuta po mom računu. Ja sam ga pre ove pauze pitao 25 minuta, pa budite ljubazni pa izračunajte koliko ja još imam vremena.

SUDIJA MEJ: Ne, mi smo vam već rekli, još jedan sat. Tužilaštvo ga je ispitivalo sat i 40 minuta, a vi imate nešto malo više vremena.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To ima u transkriptu, pa možete proveriti. Dobro, recite mi, molim vas, u periodu o kome govorite, dakle početak januara 1992. godine, šta je bila jedina legalna i na zakonu i Ustavu zasnovana vojna organizacija?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Bila je Jugoslovenska narodna armija i Teritorijalna odbrana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je JNA imala svoje jedinice i kasarne na celoj teritoriji Jugoslavije?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa već je tada bila izašla iz Slovenije i vodili su se sukobi u Hrvatskoj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li bio neki prestup ili je bilo kakve zabrane da neka jedinica JNA boravi u Zvorniku?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nisu mi poznati ti pravni detalji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste govorili o jedinici koja je prelocirana iz Jastrebarskog u Hrvatskoj na područje Zvornika i obeležili neke tačke gde je bio raspored snaga te jedinice koja je tamo prelocirana, je li tako?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I vi tu jedinicu nazivate nekom vojnom grupom, je li tako?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: To je bila Oklopno mehanizovana brigada iz Jastrebarskog, to su bili delovi te brigade.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na strani 3, u prvom pasusu, međutim, vi kažete da su u pitanju bili pripadnici rezervnog sastava JNA, je li tako?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Oni su se pojavili posle novogodišnjih praznika 1992. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, jeste li i vi bili pripadnik rezervnog sastava JNA?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nisam, ja sam bio pripadnik TO.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi u vašoj izjavi kažete kako su ih svakodnevno obilazili oficiri JNA i da je između JNA i rezervista postojala jaka veza. Pa zar ti rezervisti nisu pripadnici JNA?

prevodioci: Molimo svedoka da se približi mikrofону.

SVEDOK B-1237: To su bili rezervisti koji su mobilisani uglavnom, ne uglavnom nego 100 posto od djelova opštine Zvornik koji su nastanjeni srpskim stanovništvom. Bili su svi Srbi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi, je li to posledica činjenice da se Muslimani nisu odazivali već tada, na osnovu političkog stava rukovodstva Stranke demokratske akcije, na vojne pozive?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato nešto u vezi sa mobilizacijom muslimanske milicije u Zvorniku i ko je naredio mobilizaciju muslimanske milicije u Zvorniku?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nije mi o tome ništa poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A je li vam poznato nešto o aktivnosti u vezi sa tim predsednika Opštine i poverenika SDA Abdulaha Pašića i Nedžada Pabića, kasnije komandanta Prve podrinjske brigade Armije Bosne i Hercegovine?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nije mi ništa poznato o tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ništa vam nije poznato?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nije. Sad prvi put čujem to ime pored predsednika Pašića.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi, da li ste vi ispoštovali naređenje koje je 4. aprila 1992. godine, dakle dok je BiH još uvek bila u sastavu SFRJ, izdao Alija Izetbegović, da se izvrši mobilizacija TO, milicije i civilne zaštite?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nikad nisam čuo za to naređenje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Niste čuli?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nisam čuo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato da je 12. aprila Izetbegović naredio sveopšti napad na kasarne JNA u BiH?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nije mi poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nije vam poznato? A dobro, na strani 3, u trećem pasusu navodite neke aktivnosti JNA na tom području, kažete da je svaki most u Zvorniku osigurala nekim svojim oruđem JNA i da je bilo nekoliko tenkova u okolini Šehovića gde su živeli isključivo Srbi, tako kažete?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, je li armija rasporedila svoje jedinice na prostoru na kome je bila locirana ta jedinica koja je došla iz Jastrebarskog i prelocirana na područje opštine Zvornik?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa uglavnom je prelocirala, dislocirala svoje snage kako bi se opština Zvornik našla u okruženju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je vama poznato, sobzirom na sve poslove koje ste radili, da je JNA obezbeđivala komunikacije, mostove i tako dalje? Da ona nije vršila tu nikakvu blokadu, već obezbeđenje tih objekata, ona nije vršila policijske poslove, kontrole prolaza tih mostova i tako dalje, već samo obezbeđivala mostove od mogućih diverzija, napada ili nečega sličnog što se moglo u to vreme očekivati. Je li tako ili nije?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nije tako. U mirnodopskim uslovima nema nikakvih potreba za aktivnostima Jugoslovenske narodne armije koje su vršene u to vreme na teritoriji opštine Zvornik.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, od koga onda JNA pokušava da sačuva mostove ili na primer da sačuva Šekoviće i tako dalje, od koga ako ne preči baš nikakva opasnost? Zašto obezbeđuje te objekte? Iz kog drugog razloga?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Da bi zauzela što pogodnije pozicije kako bi mogla u jednom momentu napasti Zvornik.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja iz ovoga šta ste vi opisali shvatam da vi govorite o sukobu u samom Zvorniku i pominjete paravojne formacije. Nije mi poznato da je JNA napala Zvornik.

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: JNA je izvela artiljerijsko bombardovanje zajedno sa jedinicama Teritorijalne odbrane, i na taj način pripremila opštinu Zvornik za ono što je posle usledilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li vam je poznato ko je Sead Hadžiavić?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Poznato mi je ko je Sead Hadžiavić.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato da je upravo po izveštajima vaše bezbednosti iz Zvornika koji datiraju od jeseni 1991. godine, upravo se to lice bavilo ilegalnim naoružavanjem zvorničkih Muslimana?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nije mi o tome ništa poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ako vam to nije poznato, je li vam poznato da su to isto radili u Kamenici, Šaban Redžić i Esad Haskić?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ni to vam nije poznato?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Ne. Svoju funkciju sam obavljao pošteno, časno i nastojeći da budem što više nestranački orijentisan, do zadnjeg dana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa to vas ne sprečava da budete informisani o onome šta neko drugi radi, šta je nelegalno ili šta može izazvati sukobe, nego naprotiv, obavezuje da to znate. Je li tako ili ne?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Obavezuje, međutim nisam ništa znao o tim aktivnostima koje vi spominjete.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je interesantno, jer vi na funkciji u Zvorniku niste znali ništa o tim aktivnostima, a ja kao predsednik druge države, susedne, treba da znam o tim aktivnostima. Je li tako?

SUDIJA MEJ: To je komentar. To je samo komentar i nije na svedoku da odgovori na ovo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Mej. A dobro, da li vam je poznato da je vrlo značajnu ulogu u naoružavanju i vojnom organizovanju upravo zvorničkih Muslimana imao kapetan Hajrudin Mešić, bivši komandir stanice milicije u Ugljeviku?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nije mi to poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo dobro, a recite mi, molim vas za pukovnika Tačića, kažete da je bio veoma sposoban oficir, jer je uspeo da se povuče sa čitavom svojom jedinicom, netaknutom opremom i tako dalje iz Jastrebarskog i rasporedi tamo gde mu je određeno. To vaše opažanje govori o intenzitetu napada na JNA u Hrvatskoj.

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nisam mislio na intenzitet napada nego znao sam da je već, da su tamo bili otvoreni sukobi i napadi na kasarne JNA.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi kažete na strani 3, u četvrtom pasusu da se pukovnik Tačić često interesovao za objekte koje je Teritorijalna odbrana Zvornika imala u Drinjači i tražio da dozvolite da se koristi tim objektima za potrebe smeštaja vojnika, je li tako?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, ako je on tražio koji je prelociran tu da mu omogućite da se daju ti objekti, ako je on oficir nekakve agresorske JNA, zar nije jednostavno mogao da zauzme te objekte nego od vas traži dozvolu da može da koristi te objekte i tako dalje?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Je li to pitanje, konstatacija ili ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Što vas moli za dozvolu, ako vi kažete da on tamo upotrebljava silu protiv vas ?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa da bi stvorio neku iluziju kod nas da JNA želi pregovarati na neki legalan način, zaposjesti ono što misli da treba da zaposjedne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači to je objašnjenje. A recite mi, molim vas, na četvrtoj strani, u drugom pasusu izjave navodite da su u toku prve nedelje aprila 1992. godine škole bile zatvorene, da su zatvorene prodavnice čiji su vlasnici bili Srbi, i da su uglavnom Srbi napustili Zvornik. To kažete?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li tačno?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Tačno, tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, sobzirom da sami tvrdite da se zatvaraju srpske prodavnice, da srpsko stanovništvo napušta grad, objasnite mi od koga su to Srbi ugroženi da su morali da napuštaju svoja imanja, radna mesta, da se evakuišu iz grada?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Dobili smo takve informacije od stranke, pisane informacije od Stranke demokratske akcije, a tu, taj paranoidni osjećaj o ugroženosti, o nekonstitutivnosti stvorile su im one institucije koje sam ja pomenuo u svom svedočenju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Mislite dao im Generalštab i Srpska akademija nauka. Te institucije im davale te, ta uputstva.

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Ne, ne, ne. Uputstva su dobili putem Stranke demokratske akcije, stranke... Ovaj Srpske demokratske stranke.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, jeste videli, vi kažete pismena uputstva dobijali, jeste videli vi neko takvo pismeno uputstvo?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nisam vidio, ali sam posle, za vrijeme mog boravka u Tuzli jesam ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali ste čuli ...

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Inače je neobjašnjivo kako su bile dobro organizovane i kako su bili disciplinovani u izvođenju te naredbe.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li su Srbi u Zvorniku to dobili poštom na svoje kućne adrese ili je dostavljeno bilo na neki drugi način, sve to pismeno naređenje, kako kažete SDS-a, da beže iz Zvornika?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Zamolio bih vas da to pitate njih.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ko je bio potpisnik tog uputstva?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: To morate pitati njih.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li je možda u razlozima za evakuaciju Srba iz grada i to što je još u januaru 1992. godine u Zvorniku formirana paravojna jedinica pod nazivom "Džamijski golubovi" koje je predvodio poznati zvornički kriminalac Midhad Grakić. Je li tako ili nije?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nije mi o tome ništa poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vi na poslu na kome ste radili ništa ne znate o formiranju te jedinice pod ovim kriminalcem Midhadom Grakićem?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Ništa ne znam i prvi put čujem to ime.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato da je u to vreme na širem području Zvornika formirana muslimanska paravojna jedinica pod nazivom "Kobre" kojima je komandovao čovek koji se zove Suljo, koji je pre rata radio kao nastavnik u selu Sapna, pa se pretpostavlja da je reč o Sulejmanu Terziću? Je li tako ili nije?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nije mi ništa o tome poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li vam poznato da je ovom jedinicom od oktobra 1992. godine komandovao Šemsudin Muminović sa nadimkom "Kobra", kasnije komandant Zvorničke brigade Armije Bosne i Hercegovine?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nije mi poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Za njega niste čuli?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Čuo sam za njega, ali nisam... Nije mi poznata jedinica kojom je komandovao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste čuli za događaj iz marta 1992. godine koji je takođe izazvao veliko uznemirenje među Srbima kada je bez ikakvog povoda u zaseoku Šahmani uhapšeno pet srpskih mladića koje je saslušavao izvesni Avdija Omerović ?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nije mi ništa poznato o tom slučaju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas da se vratimo na ona četiri arkanovca u "Mercedesu" (Mercedes). Vi kažete, "uhapsila ih naša policija". Ja citiram vas.

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ko je ta "naša policija" koju vi zovete „naša policija“?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Policija koja je ostala u zgradi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hoćete da kažete muslimanska policija?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Policija koja nije napustila zvanični SUP.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, je li vi na taj način potvrđujete da je ta vaša policija postavljala kontrolne punktove, kontrolisala i hapsila ljude ?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: To nisam rekao, niti tvrdim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste opisali upravo takve radnje.

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: To je bio policajac koji je bio na dužnosti u tom momentu, na tom mjestu i potpomognut je grupom građana. Građani su se u to vrijeme već organizovali, vrlo naivno i vrlo nepovezano, svako je branio svoju avliju i svoje dvorište.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, je li su građani su bili naoružani?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nisu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, samo je policajac bio naoružan, a ovi što su branili svoje avlije, kako vi kažete, su bili bez oružja?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Bez oružja, 100 posto.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I onda su tako nenaoružani građani uhapsili ova četiri zlikovca, kako vi kažete, sa noževima, žicama, pištoljima i tako dalje?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A nije li to, ustvari bilo, to šta kažete o tom organizovanju građana i šta nazivate organizovanje građana, ustvari bilo ono šta ima adekvatniji naziv paravojne formacije?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nije. Jer o paravojnoj formaciji se može govoriti tek ako je naoružana i ako je ustrojena po određenoj strukturi. Ovdje o tome nije bilo riječi. Bili su to samo ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko ste imali tih kontrolnih punktova kao što je taj na kome ste uhapsili ovu četvoricu?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Kolko je meni poznato, više ni jednog, samo jedan ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo jedan?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Ni za taj ja nisam znao da je postavljen.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Za taj jedan ste saznali tek kad je imao neki efekat, je li tako?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Saznao sam kada su privedena ta grupa od četiri arkanovca.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li dozvoljavate da nije mogao biti samo baš taj jedan kontrolni punkt ?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: U samom gradu i široj regiji grada koji je bio naseljen muslimanskim stanovništvom sigurno nije bio više nijedan punkt.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi da li su građani Zvornika srpske nacionalnosti mogli da i smeli da prolaze pored tih vaših barikada?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Ma, nije ni bilo barikada, mogli su da prolaze normalno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, kontrolnih punktova.

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Smjeli su da prolaze, to je bio kontrolni punkt. To je bila grupa građana koja je jednostavno kad padne mrak gledala ko prolazi i ko dolazi

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi, kažete da su te četiri uhapšene osobe odvedene u stanicu i da su podvrgnute ispitivanju, je li tako?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa, nije to bilo ispitivanje, jednostavno su sami počeli da pričaju, taj najmlađi, najmanji među njima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li to znači da su sami sebi počeli da pričaju? Ko ih je ispitivao?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Onaj ko je se nalazio u tom momentu na dežurstvu ispred Kriznog štaba. Bio je prisutan Fehim Kujundžić, Izet Kujundžić i bio sam prisutan ja, i bio je policajac koji ih je doveo zajedno sa tom grupom građana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro pošto su, kako vi tvrdite oni vama svašta tu priznali, jesu oni bili podvrgnuti nekom maltretiranju, mučenju i tako dalje?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nisu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa kažete na strani 4, u četvrtom pasusu da su ti mladići imali oko dvadesetak godina, snažni, dobro građeni, vas citiram, da su izgledali zastrašujuće, je li tako?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A već u sledećoj rečenici kažete da je jedan od njih bio veoma mršav, da je visok oko 165 santimetara, pa mi objasnite sad šta je tačno od ovoga šta vi navodite?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Tačno je sve što sam naveo. Naročito je impresivno djelovao na mene jedan koji je bio visok preko 190 santimetara, atletski građen i kratko ošišan, zastrašujućeg, pretećeg izgleda. I jedan koji je bio isto tako, preko 185 santimetara visok, plav, isto kratko ošišani ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ja vas pitam za ovu kontradikciju koja mi nikako ne ide u neki sklad sa, snažni, dobro građeni i zastrašujući, da kažete mršav i visok 165 santimetara. A dobro, molim vas, na istoj strani u pasusu 6, vi kažete da su te osobe veće kasnije puštene, a već u sledećoj rečenici da ih je oslobodio jedan muslimanski policajac koji je i pobjegao sa njima. Pa mi recite, jesu li oni pušteni ili pobjegli? Ja samo citiram vas ovde o ovome šta vi govorite.

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Taj policajac je otključao ćeliju u kojoj su oni bili smješteni, odveo ih do hidroelektrane i zajedno sa njma prešao hidroelektranu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa kažete pobjegao sa njima. Znači nisu pušteni, nego pobjegli?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa ja smatram, kada se govori, kad je riječ o tom policajcu, da je pobjegao jer je napustio teritoriju opštine kojoj je pretio neposredni napad.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A čekajte, je li taj policajac bio muslimanski policajac?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, šta je onda muslimanski policajac mogao da zna i da očekuje da će se događati kad je zajedno sa ovima pobegao u Srbiju da se skloni?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa, znao je da će Zvornik biti napadnut artiljerijskom vatrom, da je okružen ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vaš policajac je znao šta će da radi druga strana, a ne ono šta ćete vi da radite? Je li tako?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa mi nismo imali namjeru ništa da radimo, imali smo namjeru samo da spasimo živu glavu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, da li je tačno da su 4. aprila Muslimani u selu Sapni napravili barikadu na putu Zvornik - Tuzla i zaprečili prolazak vozila JNA kada je ubijen zastavnik JNA Mika Stanojević ? Je li znate nešto o tome?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Da li vi znate da je Mika Stanojević prethodno ubio jednog civila?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja ne znam, samo znam da je prilikom prolaska vozila na toj zasedi ubijen taj zastavnik JNA.

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Na žalost, vaša izjava je netačna.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li nije ubijen?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Prethodno je on ubio jednog nenaoružanog civila. To su potvrdili pripadnici ...

SUDIJA MEJ: Da li možete da nam potvrdite ili bar da ispričate šta se desilo u Sapni 4. aprila kada se tvrdi da je ovaj čovek ubijen? Možete li da nam pomognete oko toga?

SVEDOK B-1237: Mogu vam pomoći. Jedna vojna kolona je, bez ikakve potrebe, samo sa namjerom da isprovocira lokalno stanovništvo se kretala putem za Sapnu da bi dalje, preko raskrsnice, nastavila u samo njima poznatom pravcu. U Sapni su naišli na jedno mjesto gdje je održavano narodno veselje i, normalno, zaustavljeni su. Jedan civil, civili su prišli kolima u kojima se nalazio pomenuti zastavnik, on je izvadio pištolj i hladnokrvno, kao psa, ubio tog civila na šta su ostali građani reagovali, normalno, napadajući vojnike, otimajući puške i pucajući po koloni. O tome

je postojala izjava vojske na Televiziji, Radio Sarajevo i Radio Beograda gde su intervjuisani vojnici, ranjeni vojnici koji su tada ležali u bolnici decidno izjavljuju da je vatru prvi otvorio pomenuti zastavnik.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači on je otvorio vatru jer su prolazili, čak ne znate ni u kom pravcu su išli i nenaoružani civili ga onda ubili. To je ono šta vi tvrdite?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Tvrdim da je on prvi otvorio vatru, da je ubio jednog građanina Sapne i da je onda na njega pucano.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači niko ih nije zaustavljao, niko ih nije napao nego je on hladnokrvno izvadio pištolj, ubio nekog u prolazu i tako stradao?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Morali su, to narodno veselje... Ustvari igranje uz muziku gdje se zapreči ponekad čitava livada i čitav put. Morali su, vjerovatno su ocjenili da moraju, da trebaju da stanu. Niko ih nije zaustavljao, sigurno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A je li bilo još ranjenih i poginulih tu?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pored tog zastavnika, rekao sam da je ubijen još jedan Musliman i bilo je ranjenih vojnika i građana, normalno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Čime su izranjavljani ti vojnici? Jesu isto od strane golorukih građana?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Ranjeni su vatrenim oružjem. A taj kraj je poznat po tome da su stanovnici imali oružje lovačko i tako dalje. U to vreme već bilo je uobičajeno da je ko god je mogao da kupi pušku, kupio je pušku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, 'ajmo da raščistimo ovo pitanje. Vi tvrdite na području Zvornika nije bilo nikakvih muslimanskih snaga? Je li vi to tvrdite?

prevodioci: Mikrofon za gospodine Miloševića.

SUDIJA MEJ: Molim vas, ponovite pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vi tvrdite da na području Zvornika nije bilo nikakvih muslimanskih snaga? Pod muslimanske snage, kad kažem, podrazumevam naoružane ljude, formirane u vojne formacije odnosno paravojne formacije i tako dalje.

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nije bilo da je meni bilo poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Moram da vas pitam neke stvari na zatvorenoj sednici, ali bih sad još uvek nastavio otvorenu. Vi ste u jednom trenutku posle ovog događaja koji ste opisali na zatvorenoj sednici, mislim toga susreta, razgovora i tako dalje, otišli u stanicu Javne bezbednosti u Zvorniku, je li tako?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa da li je u stanici Javne bezbednosti postojao nekakav štab ili nešto slično?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa već sam rekao da je to bio Krizni štab formiran od viđenijih građana opštine Zvornik.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, pošto, evo da kažem, izvesna osoba na rukovodećem mestu se tada obratila ljudima i rekla: "Zvornik će biti napadnut, međutim, nećemo se predati". To su, citiram, reči iz vaše pisane izjave. Kako je onda moguće ono šta izjavljujete već u sledećoj rečenici da niste znali da postoji ikakav organizovani otpor niti da ste imali bilo kakvo oružje?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa to je jednostavno tačno i predsednik je dodao: "Neka se svako spašava kako zna i umije".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To onda ide sa ovim šta predhodno vas citiram, kad kažem vas, iz izjave ove, pisane: "Bićemo napadnuti ali nećemo se predati" i tako dalje.

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa mislio je da nećemo dočekati, sa ključevima i sa ružama, sa ključevima od Skupštine opštine Zvornik i sa ružama Arkana na mostu Filipa Kljajića i jednostavno mu predati ključeve i sve pečate od opštine Zvornik, jer je to Arkan u stvari zahtevao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li vam je poznato da je jedan od meštana sela Divič koji je svedočio ovde izjavio da je Krizni štab tog sela dobio oružje upravo iz Zvornika?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nije mi poznato ništa o tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, nije vam poznato ni da ste imali oružje, a kamoli distribuirali ga po okolnim selima. Ništa vam od toga nije poznato?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Ništa od toga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste izjavili da je napad na Zvornik počeo oko 20.00 i da je na grad palo 200 granata. To piše na strani 7, u četvrtom pasusu.

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I to je bilo, kako vi kažete, 8. aprila?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa po kojim to je položajima tukla ta artiljerija?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Tukla je po dijelovima grada Zvornik koji su naseljeni muslimanskim stanovništvom. Vidakova Njiva, Bajra i Fetija, Zamlaz i ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, recite mi, molim vas, pošto vi tako kažete da je se tuklo, čak ste na pitanje gospodina Gruma rekli da je takvo naoružanje sve imala Teritorijalna odbrana i tako dalje, granatirano, praktično, cele noći, kako vi tvrdite ...

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je Zvornik razrušen?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa muslimanske kuće su razrušene na onim dijelovima koje sam pobrojao, popaljene, zapaljene ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li bilo mrtvih i ranjenih u tom granatiranju?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa ja sam tada već napustio Zvornik i nisam više imao nikakvih kontakata sa nekim kome su bili poznati ti podaci, tako da na to pitanje ne mogu odgovoriti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali ste odgovorili na moje pitanje da li je Zvornik razrušen, da je razrušen, je li tako?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Jeste, jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo dobro, a znate li ko je doktor Asim Juzbašić?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: On je bio poslanik u Skupštini Bosne i Hercegovine iz Zvornika, je li tako?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A znate li ko je Izet Mehinagić?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam je poznato da su ova dvojica na konferenciji za štampu u Tuzli 10. aprila 1992. godine, to je objavilo sarajevsko "Oslobođenje", znači sarajevske novine, izjavili da upravo dolaze iz Zvornika, da srpske snage imaju dosta poginulih i ranjenih i da su muslimanske snage do njihovog odlaska imale 15 ranjenih i jednog poginulog. To je izjava te dvojice uglednih Zvorničana, kao što vidite, i člana Parlamenta, objavljena u sarajevskim novinama, kao što znate, sarajevsko "Oslobođenje"?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nisam vidio tu izjavu i ne želim je komentirati.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne želite da je komentarišete, ali ovo šta su oni rekli, da li možete da mi odgovorite, kojim naoružanjem ste otvarali vatru po srpskim položajima?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Uopšte mi nije poznato da je otvarana vatra po srpskim položajima, jer sam posle 8. aprila, do odlaska u Tuzlu, prestao biti i funkcioner i bilo... Imao bilo koju... Prestao imati bilo kakav kontakt sa bilo kakvim organizovanim strukturama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, prestali ste tada da imate kontakt sa bilo kakvim organizovanim strukturama, a do tad ste imali organizovane strukture, je li tako?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Krizni štab i opštinu, Skupštinu opštine i predsedništvo, odnosno Izvršni odbor Skupštine opštine Zvornik ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gde ste vi proveli tu noć?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Proveo sam tu noć na brdu iznad prvog mjesta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ko je sačinjavao grupu sa kojom ste sledećeg jutra se popeli i osmatrali grad? Jeste to sa tog brda posmatrali grad?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: To su sve obronci Mladevca, na žalost, to nije bila nikakva formirana grupa, jednostavno spontana grupa. Na žalost, svi su oni pobijeni u kasnijim godinama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, jeste li bili u uniformama?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nismo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Bili ste u civilnom odelu?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: U civilnom odjelu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A jeste li bili naoružani?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Ja sam imao samo službeni pištolj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, koliko vidim iz vaše izjave, nekolicina vas je imala dvoglede.

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Bio je jedan lovac koji je isto tako imao dvogled.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa recite mi koliko je to brdo udaljeno vazdušne linije od Zvornika?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa nije više od kilometar, u zavisnosti na kojoj se poziciji nalazite, može biti i manje od 500 metara.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, znači vi ste sa te daljine, sa tog mesta, koje kažete nije bilo više udaljeno od kilometar, mogli da ustanovite da neko izvodi građane i strelja, kao što ste maločas ovde opisali. Je li tako?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Čak ste mogli i da prepoznate sa daljine od jednog kilometra koga su izveli i streljali, i to tvrdite, je li tako?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Prepoznao sam Sabita Bilalića i njegovog sina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, da li možete da mi kažete ko je te ljude ubio?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Ubili su ljudi u maskirnim uniformama, koje sam ja noć, dan prije vidio u hotelu "Jezero", Mali Zvornik.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pitao vas je gospodin Grum da li ste videli JNA da bilo šta preduzima. Vi ste odgovorili ne, je li tako?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: U tom momentu nisu ništa preduzimali, u smislu zaštite naroda.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi tom momentu kažete niste videli, pa je li vi znate, a to vam je rekao i ovaj general da je uloga JNA da zaštiti narod?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Na žalost, nisu ništa radili u zaštiti muslimanskog naroda.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Odakle vam ta informacija da oni nisu nikog zaštitili ili da nisu nastojali da se smiri situacija u Zvorniku kad kažete da ste otišli odatle, da ste pobjegli odatle?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: O događajima koji su usljedili u samom Zvorniku, a kojima sam ja čuo kasnije u Tuzli, bilo je jasno da je narod, kao jagnjad, bio prepušten na milost i nemilost paravojnim organizacijama, a da JNA nije ni prstom mrdnula da bi ih zaštitila.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi navodite da ste videli Arkanove ljude. Kako ste mogli sa te daljine da im prepoznate oznake na uniformama i da ustanovite da su to ti ljudi?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa oni su bili specifično naoružani, već sam rekao, sa oficirskim čizmama, revolverima "Magnum" i automatskium naoružanjem i nosili su te maske koje su ličile na skijaške kape.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, vi kažete da ste ih videli kako dva po dva, na strani 8, u prvom pasusu, napreduju, uglavnom, dva po dva, sklanjaju se iza kuća, je li tako?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa da li to znači da je na njih otvarana vatra i da su se zapravo u gradu odvijale neke borbe?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nije u gradu bilo nikakvih borbi, to je jednostavno tamo uobičajeni način kretanja kad se ulazi i zauzima neko mjesto.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, onda navodite da se dogodilo nešto u glavnoj ulici u Zvorniku, dakle u centru grada. Kako ste mogli da vidite taj događaj preko svih tih kuća i zgrada?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa vidio sam da vode grupu građana prema centru i da je se zatim otvorila vatra kod "DOZ-a".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa čekajte, je li ste vi mogli da vidite u centru grada da neko strelja nekog građanina? Jeste li vi to videli svojim očima sa tog brda?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nisam vidio u centru grada, međutim, vidio sam u centru koji sam ja označio kao Zamlaz i koji je manje od jedan kilometar udaljen od mjesta u kojem sam se ja nalazio. Kasnije izjave građana su potvrdile su potvrdile moje sumnje i da je kod "DOZ-a", znači na putu ka centru grada, izvršena likvidacija jedne grupe od 10 građana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tih 10 građana koje vi tvrdite da ste videli, a sad kažete ...

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Ne, ne ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A sad kažete da ste kasnije ustanovili ...

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Ne, ne, vidio sam grupu građana kako je izvedena i streljana pred prvom zgradom u Zvorniku, na ulazu iz Sarajeva, i vidio sam kako, sa te iste teritorije, vode grupu građana iz privatnih ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ko je to uradio, samo mi to recite?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pripadnici koji su imali maskirne uniforme i automatsko naoružanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I vi ste među njima raspoznali, znači, upravo te paravojne formacije koje ste predhodno videli, je li tako?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, maločas govorite o tome da ste videli veliku grupu građana kako preko mosta beži u Mali Zvornik, odnosno beži u Srbiju, je li tako?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa da li znate koliko je građana pobjeglo u Srbiju?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: To su bili uglavnom žene i djeca, to je bila jedna kolona, tako oko... O tačnom broju nije mi poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li vama je blizu pameti da ako neko smatra da mu pretil neprijateljstvo, da mu pretil opasnost iz Srbije, valjda neće da beži u Srbiju da se skloni?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Na žalost, mi to tada nismo znali i takve su dobili instrukcije od tih paravojnih jedinica da idu u Mali Zvornik, gdje su organizovani prihvatni punktovi i deportacija prema Mađarskoj (Hungary) i zapadnoj Evropi (Europe).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pre svega, ne radi se ni o kakvoj deportaciji, a drugo, da li vi imate ikakav podatak da je bilo ko od izbeglica, ajde da ne kažemo iz Bosne i Hercegovine, nego sada da kažemo, iz Zvornika, bio maltretiran u Srbiji i da je na bilo koji način diskriminisan u Srbiji?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Čuo sam, čuo sam da je bilo takvih događaja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Čuli ste da je bilo takvih događaja?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: I znam da je jedan građanin iz Zvornika, ubijen u opštini, na teritoriji Mali Zvornik od strane paravojnih organizacija. Kriterijum je samo bio jesi li Musliman ili nisi Musliman.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hoćete da kažete da je u Srbiji neki Musliman ubijen?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, je li vama poznato da se u Srbiju sklonilo preko 70.000 muslimanskih izbeglica iz Bosne i Hercegovine i da su svi tretirani kao i sve druge izbeglice koje su se sklonile u Srbiju?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: To morate pitati izbeglice koje su bile smještene u Sremskoj Mitrovici u nekim privremenim kampovima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A dobro, recite nam, vi ste rekli na strani 8, u šestom pasusu, da su neki ljudi u Kuli organizovali otpor, a mi imamo ovde podatak da je krizni štab Kula Grada poručio kriznom štabu mesta Divič, nemaju čega da se plaše dok je Kula Grad u muslimanskim rukama, šta je jedan svjedok ovde inače izjavio. Dakle, ko je to bio zaposeo taj Kula Grad i kakva je to bila jedinica i šta ste vi to videli kad ste gledali kroz onaj dvogled, o čemu ste ranije govorili na zatvorenoj sednici, pa neću da vam preciziram pitanje?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nije mi ništa poznato o tim jedinicama, o tim aktivnostima i o tim štabovima, a kad sam posmatrao dvogledom, nisam ništa vidio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Niste ništa videli, ali ste sagovorniku rekli da vidite tamo te raspoređene snage Zelenih beretki, je li tako?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Da me je u tom momentu pitao je li tamo vidim samog sebe, rekao bi mu da vidim, jer mi je život visio o koncu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kakve svrhe ima, uopšte, taj razgovor ako tu na Kula Gradu nema naoružane jedinice ...

SUDIJA MEJ: Ne, ukoliko želite da postavite pitanje vezano za ono šta se govorilo na privatnoj sednici, onda moramo da se vratimo na privatnu sednicu. I samo da vas podsetim, ostalo vam je još 15 minuta i ukoliko ima pitanja koja želite da osporite u vezi onoga šta je rečeno na privatnoj sednici, onda to treba da uradite sada zato što vam nećemo dati da dodatno vreme, jer ste već jako puno vremena izgubili na detalje. Prema tome, na vama je da odlučite da li želite da unakrsno ispitajte o tome ili ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Koliko po vašem računu još imam vremena, gospodine Mej?

SUDIJA MEJ: Imate još 15 minuta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Znači samo do kraja ove sednice?

SUDIJA MEJ: Da, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, samo onda par pitanja ovde. Da li vam je poznato da je muslimanskim snagama u Kula Gradu komandovao Samir Nišović, takozvani kapetan Almir?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nije mi poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato da se jedinicama u Kula Gradu pridružila i grupa od 100 boraca iz Kalesije i Živinica?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Ništa mi nije o tome poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Čazim Kuremović, Rehid Ibralić, Salih Malkić, Izet Selimović, Zijad Smajić, Mumin Turić.

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nije mi ništa poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jeste li primetili da odgovarate da vam ništa nije poznato i pre nego što vam postavim pitanje?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Razumio sam ...

SUDIJA MEJ: To je komentar, vi ovde iznosite čitav niz imena, prema tome šta on može da kaže ukoliko ih ne zna. Ukoliko želite da pređemo na privatnu sednicu, onda to treba sad da uradimo.

(privatna sednica)

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li ta bitka oko Kule trajala je sve do 26. aprila?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nije mi poznato ništa o tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, da li vam je poznato da je 9. maja izvršen napad na selo Gornja Baljkovića, kada su muslimanske snage ubile veći broj srpskih civila?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nije mi ništa poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ništa vam nije poznato?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste čuli za napad na srpsko selo Boškovići, za ljude koji su tada ubijeni, ja ovde imam čak i njihov spisak, ali ne vredi da vam ga čitam, uključujući i žene, je li vam tu išta poznato?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nije mi ništa poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A jeste čuli Šemso Muminovića iz Kovačevića i Džemajla Spahića iz Vitnice i Hajrudina Imešića, zvanog Labud iz Teočaka?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Čuo sam za njih.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A je li znate da je zbog ovog zločina, koji sam vam malopre pomenuo, Šemso Muminović bio pohvaljen i da je 206. brigada muslimanske vojske, kojom je komandovao, dobila naziv Viteška? Imate čak i spisak izvršilaca zločina u zvaničnim dokumentima.

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nije mi ništa poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ništa o tome ne znate?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A je li ste čuli za napad na srpsko selo Rožanj kod Zvornika, 23. maja? Isto tako imam spisak ljudi koji su ubijeni.

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nije mi ništa poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ništa ne znate i o učesnicima iz sela Jakići, Izet Išarac i Ramić Alija i tako dalje?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nikad nisam čuo ta imena.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li znate šta o zarobljavanju 38 seljaka, srpskih u Kamenici?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Ne, ne znam ništa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato da je nakon oslobođenja Kamenice, vojnik Boro Aćimović iz Zvornika u tamošnjoj muslimanskoj komandi pronašao dokumenta iz kojih se vidi ...

SUDIJA MEJ: Ne, ne, gubimo vreme. Gubimo vreme navodeći sve ovo. Ostalo vam je još 10 minuta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, je li tačno da su su vas gradske vlasti optuživale da podržavate SDA i da neće dozvoliti da bilo šta uradite šta bi stanovnike Tuzle moglo dovesti u opasnost kad ste otišli u Tuzlu?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Tačno je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li to znači da su i Muslimani Tuzle na vas ...

SUDIJA MEJ: Mislim da ćemo sada da pređemo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

sekretar: Sada smo na otvorenoj sednici.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Tapušковиću.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Časni Sude, ja bih molio samo za ovo prvo pitanje, ovu prvu temu, ako bi mogli da odemo na trenutak na zatvorenu sednicu.

SUDIJA MEJ: Da, otići ćemo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

sekretar: Sada smo na otvorenoj sednici.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Molim vas, gospodine svedoče, da mi objasnite ovo šta je vezano za dolazak JNA u februaru mesecu 1992. godine, kada je pukovnik Tačić uspeo da sa svojom jedinicom, potpuno netaknutom i nepovređenom pojavi na području vaše opštine, je li tako?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa mjesto Dubrave su opština Živinice, kasnije se on dislocirao na opštinu Zvornik.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: On je došao u februaru mesecu?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Tačno.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Međutim, vi ste juče, kada ste odgovarali na pitanja tužioca Gruma, spomenuli sledeće, kada ste ulazili toga dana u Mali Zvornik da ste videli priličan broj pripadnika JNA bijeljinskog garnizona, je li tako?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: U Mali Zvornik?

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Svejedno, bilo gde da ste toga dana videli pripadnike bijeljinskog garnizona?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa te jedinice rezervnog sastava su bile pod komandom bijeljinskog garnizona.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A da li su još uvek tada bile jedinice koje su došle u februaru mesecu, kompletno te jedinice, koje su bile stigle na taj prostor, pod komandom onog oficira u februaru mesecu?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Jesu.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Vi niste rekli, tokom glavnog ispitivanja, da ste videli bilo koga drugog sem pripadnika bijeljinskog garnizona. Kako to objašnjavate? Da li možete to da objasnite sudijama i zašto to, vezano za bijeljinski garnizon, uopšte niste spominjali u onom svom prvom iskazu još u aprilu 1996. godine?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Pa vjerovatno me o tome niko ništa nije pitao. Na žalost, ja ne razumijem vaše pitanje, šta treba da objasnim.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Molim vas, vi ste, uostalom, i na pitanje časnog sudije Meja, da li možete da nam kažete kako se zvala ta vojna jedinica ...

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Vi ste onako kako ste odgovorili, ali ste u glavnom ispitivanju spomenuli da ste videli pripadnike JNA bijeljinskog garnizona, šta ranije nikada niste spominjali.

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Nije tačno, pomoćnika pukovnika koji je obnašao funkciju komandanta tog bijeljinskog garnizona sam često viđao sa jedinicama TO, srpske TO, koje su takođe bile u sastavu bijeljinskog garnizona.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Vi ste u svojoj izjavi od aprila 1996. godine, ovde govorili samo pojedinačno o pojedinim licima koje ste videli, a niste uopšte spominjali da ste videli, toga dana kada ste dolazili u Mali Zvornik, da ste uopšte videli pripadnike JNA. Da li to možete da objasnite?

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Vjerovatno me to nikad niko nije pitao.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. Takođe ste rekli, kada ste ulazili u Mali Zvornik, da ste videli i priličan broj pripadnika MUP-a. Takođe ni to niste rekli kada ste ispitivani u aprilu 1996. godine.

SVEDOK B-1237 – ODGOVOR: Vjerovatno me ni o tome niko ništa nije pitao.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Hvala.

SUDIJA MEJ: Idemo na privatnu sednicu.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Ja ne znam da li mogu da pitam koliko je to selo udaljeno od Zvornika?

SUDIJA MEJ: Kada je reč o onome šta je on vidio, on je rekao da je bio udaljen oko jedan kilometar. Da li vi u vezi sa tim želite da postavljate pitanja? On je rekao da je bio na brdu, udaljen oko kilometar.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Časni sudija Mej, ja želim prvo ...

SUDIJA MEJ: Idemo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

sekretar: Sada smo na otvorenoj sednici.

SUDIJA MEJ: Svedoče B-1237, ovim je završeno vaše svedočenje, hvala vam što ste došli pred Međunarodni sud da svedočite, možete da se povučete.

SVEDOK B-1237: Hvala.

SUDIJA MEJ: Pre procesne rasprave želim da objavim dve odluke Pretresog veća. Prva se odnosi na izjavu gospodina Bećirovića. Izjava gospodina Bećirovića je prihvatljiva po Pravilu 92bis uz unakrsno ispitivanje, to je kumulativna izjava i bavi se događajima u Bratuncu, o nekima od njih se već govorilo. Izjava će biti prihvaćena u skladu sa pravilom, ali svedok mora da se pojavi zbog unakrsnog ispitivanja. Druga odluka odnosi se na transkripte iz *Predmeta Foča* i prihvatljivost transkripata na osnovu Pravila 92bis, sve izjave, odnosno transkripti, su prihvatljivi u skladu sa pravilom, sledeći svedoci moraju da dođu da bi bili unakrsno ispitani B-1015, B-1533, B-1618, B-1120, B-1536. Sudija Robinson (Robinson) se ne slaže sa sledećom izjavom, ali je ona donešena većinom, a odnosi se na sledeće svedoke koji se prihvataju bez unakrsnog ispitivanja, to su B-1542, B-1543, B-1121, B-1537, B-1538, B-1540. Razlozi ove odluke biće dostavljeni u pismenom obliku. Gospodine Najs (Nice), za sutra imamo jednog svedoka, da li se predviđa da sa tim svedokom možemo da završimo sutra?

TUŽILAC NAJS: Ne, sutra imamo dva svedoka.

SUDIJA MEJ: Moram da kažem, upravo smo sad dobili uobičajenim kanalima, još jednu izjavu. Želite li da i to pogledamo?

TUŽILAC GRUM: Mi se nadamo da ćemo početi i završiti sa oba svedoka.

SUDIJA MEJ: Da vidimo kako ćemo onda da napredujemo. Pitanje o kojem treba da raspravimo je podnesak Tužilaštva za dodeljivanje dodatnog vremena. Dobili smo vaš podnesak sa punim obrazloženjem, uključujući i zapažanja amikusa. Danas smo dobili i izmenjeni raspored tabelu (B). Gospodine Najs, pomoglo bi nam, meni posebno, kada bih znao koji je

raspored koju tabelu sada koristite? Pretpostavljam na osnovu vašeg podneska da vi tražite dozvolu da pozovete svedoke iz rasporeda jedan, to su svedoci koji imaju prioritet.

TUŽILAC NAJS: Dodatak (B), mislim da se tako zove.

SUDIJA MEJ: Da, da, dodatak (B), tabela (B), da izvinjavam se. 128 svedoka, jedan manje više, ali otprilike toliko je do sada izvedeno i ukupno je bilo oko 119 dana. To je procena, je li tako?

TUŽILAC NAJS: Najnovija verzija tog dokumenta, ja tražim samo minut vaše pažnje, pokazuje 128 svedoka koji treba da dođu i takođe sam promenio format, sada su navedeni brojevi ispred svedoka, i takođe smo naveli da li će se za njih tražiti da budu uvedeni po Pravilu 92bis. I tu je još jedna kolona gde su komentari, gde pojednostavljujemo shvatanje svedočenja tih svedoka. Na ovom dokumentu brojevi će da ostanu isti kakvi jesu sve vreme, zbog rasprave, dakle, brojevi po kojima se identifikuju svedoci će da ostanu stalno isti. Neki svedoci su izbačeni sa spiska i biće kasnije, pogotovo ako su već svedočili ili su izbačeni iz drugog razloga, onda ćemo ih samo zameniti, ali nećemo da menjamo redosled niti brojeve. Dokument je bitan da se vidi koliko je još ostalo da se izvede dokaza i to je ono šta je označeno crno-belom bojom na ovom dokumentu. Vi primećujete da postoji bitna razlika u broju procenjenih sati za svedoke na ovoj verziji spiska, 479 sati, u odnosu na ono šta je navedeno u predhodnoj verziji ovog spiska od 17. aprila, mislim da je tu rečeno 543 sata. Ta izmenjena procena dolazi iz različitih razloga, između ostalog, zato što su bila očekivanja da će deo svedoka moći da se uvrsti po Pravilu 92bis i time se gubi bar onaj deo glavnog ispitivanja. Dve stvari koje želim da istaknem. Neki svedoci koji nisu dovoljno istaknuti ovde, mi želimo da kažemo da smo ovim spiskom u okviru budžeta koji nam je dozvoljen za broj svedoka i vreme koje treba da potrošimo, dakle broj od 128 svedoka će se smanjiti za onaj broj svedoka koji je već saslušan, tako da, a to je reč o 10 svedoka, prema tome tu će biti 118 svedoka. Do sad je 51 svedok saslušan u delu optužnice koji se odnosi na Bosnu i Hrvatsku i ako to dodamo na 118 onda dođemo do 169 svedoka, a prvo smo bili predvideli 170 svedoka, dakle, mi smo u okviru onoga šta je predviđeno kad je reč o broju svedoka. Naravno, problem je sa vremenom, početnom procenom vremena, odnosno roka za izvođenje dokaza koje nam je dalo Pretresno veće. Pored svedoka koji su navedeni u dodatku (B), tu su i svi

svedoci koji su identifikovani po Pravilu 92bis u dodatku (D) i prva odluka Pretresnog veća je bilo da će ti svedoci da budu dodatni svedocima koji su na početku navedeni kao *viva voce* svedoci. Međutim, od tada je postala jasna praksa Pretresnog veća i odluke koje Pretresno veće donosi i mi smo zahvalni za odluku koja je donešena u vezi sa *Predmetom Foča*, jer to nam daje upustva kako da se dalje bavimo svedocima po Pravilu 92bis. U ovom trenutku, po početnom pravilu, početnom rasporedu (D) od 17. aprila, mi smo sugerisali da svedoci po Pravilu 92bis za Hrvatsku uzmu 14 dana, a za Bosnu 18 dana. To je zajedno 18 plus 14, daje 32 dana, to je otprilike sedam, osam nedelja ako se radi četiri dana nedeljno. Ne želimo da potrošimo toliko vremena baveći se mestom izvršenja zločina i nećemo da tražimo dodatno vreme za to. U početku smo imali dosta razumna očekivanja da će veliko deo materijala da uđe preko Pravila 92bis. Mi se, naravno, ne žalimo, u potpunosti poštujemo vašu odluku, ali samo želimo da kažemo da se situacija prilično promenila i da smo sada usvojili jedan drugi sistem rada. Što se tiče Bosne, Pretresno veće je upoznato sa tim da bez velikog, bez velike količine materijala iz dodatka (B), bez obzira da li se ide po Pravilu 92bis ili ne, već je prilično smanjen broj opština koje su navedene u optužnici za Bosnu, prema tome, na ovaj ili na onaj način, mi moramo da uvedemo ovaj dokazni materijal. Ono šta se nadamo da ćemo moći da uradimo je da ćemo moći uskoro da pregledamo ove spiskove sa ciljem da se prilagodimo nalogima Pretresnog veća, ali takođe bi bilo zgodno, ukoliko bi optuženi ili njegovi saradnici mogli da nam kažu stav prema tome i da nam kažu kakvi će da budu njihovi argumenti za odbranu. To bi nam daleko olakšalo posao, jer bi smo mi onda znali koje svedoke možemo da skinemo sa spiska ili koje možemo da uvedemo preko Pravila 92bis i da onda možemo da procenimo da nam treba otprilike sat vremena za svakog svedoka. Na ovaj način nam se čini da bismo mogli da damo predlog Pretresnom veću koje svedoke koji svedoče o mestu izvršenja zločina možemo da obradimo po Pravilu 92bis. To će, naravno, da donese određeno vreme na ono vreme koje nam je potrebno za svedoke koji svedoče uživo, ali neće da doda previše vremena. Prema tome, da odgovorim na vaše pitanje, što se tiče svedoka koje ćemo još da pozvemo, mogu li samo da kažem, pošto se radi o javnom podnesku, u odnosu na dodatak (C), svedoci koji su tamo navedeni su navedeni zbog određenih razloga, to su svedoci za koje smo tek sada utvrdili da li su oni bitni za naš postupak. To su svedoci koje želimo da pozovemo da ovde svedoče i problem je jedino u tome što nam Pretresno veće ovde ograničava vreme. Moguće je što se tiče dodatka (B) da ćemo mi pokušati da svedoke

sa jednog dodatka prebacimo na drugi dodatak i uzimajući u obzir da je Pretresno veće i ranije pozivalo svedoke da svedoče, bilo bi zgodno ukoliko bismo videli o kojim temama bi Pretresno veće želelo da zna više, tako da bi to uticalo na našu odluku oko toga koje ćemo svedoke mi da pozvemo. Nas bi interesovalo šta vi o tome imate da nam kažete i šta vas interesuje da vam kažemo. Časni Sude, znamo da nememo baš previše vremena za proceduralna pitanja, najčešće o ovome diskutujemo krajem radnog dana, ne znam da li vi želite meni da postavite neka pitanja?

SUDIJA MEJ: Da, dva pitanja. Prvo je, da i dalje postoji veliki broj neidentifikovanih svedoka. Mislim da ima 17 ili 18 na prvom spisku, ne znam koliko ih ima na novom spisku, dakle, svedoka koji nisu identifikovani, a amikusi nam kažu da je vreme da nam se dostavi konačan spisak. I morali bismo da razmotrimo mogućnost o donošenju naloga po tom pitanju.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, neki od ovih svedoka su po Pravilu 70 i ja ću malo više o njima da kažem za koji trenutak. Drugi su svedoci za koje tek treba da se uloži zahtev, a dok se taj zahtev ne uloži i odobri, oni ne mogu da budu stavljeni na ovaj novi spisak. I time, pokrивamo pitanja onih anonimnih svedoka. Sad da se vratim na svedoke po Pravilu 70. Kao što se verovatno sećate, na osnovu onoga šta sam ja ranije rekao, časni Sude, bilo je nekih poteškoća u odnosu na uslove pod kojima mogu da svedoče neki od svedoka koji svedoče po Pravilu 70. Bilo je jasno rečeno da oni koji imaju ovlašćenja nad tim svedocima, dakle iz ustanova ili pravnih lica koja imaju ovlašćenja nad tim svedocima, da ne možemo da idemo dalje ne otkrivajući identitet i Pretresnom veću, tako da Pretresno veće može da bude obavješteno. Ja se nadam da ću da dobijem kompletnu informaciju za otprilike dve nedelje i moraćemo da sačekamo dok se ne formuliše zahtev. Mi, naravno, možemo da se potrudimo da što je moguće više imena stavimo na spisak, ali naravno, ukoliko postoje neka nerešena pitanja, ukoliko postoji nešto šta zabrinjava svedoke, a šta proističe iz nedavnih događaja ili konačnog sporazuma sa svedocima da sarađuju i da svedoče, mi to ne možemo da rešimo dok ne bude trenutak za to. Mi smo, dakle, identifikovali te svedoke i na putu smo da sa njima skopimo sporazum da oni zaista i svedoče, ali sve dok to ne bude konačno, ne možemo vam otkriti njihov identitet. Časni Sude, ja se nadam da vi nećete nama stavljati neka dopunska ograničenja na izvođenje naših dokaza, mi smo već došli do ove faze u postupku i jako puno smo vremena uštedeli, bar po našem skromnom mišljenju i sada se nalazimo u situaciji

da imamo određeni broj svedoka koji se i dalje uklapa u onaj početni broj svedoka, da će to sve da nam pomogne da potkrepimo naše navode, pod uslovom da nam se odobri dopunsko vreme za svedoke po Pravilu 92bis. Po našem mišljenju, slažem se da ovde postoji izvesna nedoslednost ...

SUDIJA MEJ: Ne, ja se ne slažem uopšte sa ovim šta vi sada iznosite. Ovo je sasvim jasno. Možete da pozovete određeni broj svedoka, da imate za to na raspolaganju određenu količinu vremena. To smo mi mislili kad smo sročili onaj nalog i žao mi je što vama to odmah nije bilo jasno.

TUŽILAC NAJS: Ali mi nikad nismo mogli sami da određujemo koliko će vremena biti potrebno za svakog svedoka. Kao što znate, časni Sude, ja ću ovde da budem apsolutno otvoren, ponekad ste nama davali jedan sat, jedan sat optuženom i to je neizostavno dovodilo do toga da se maksimizuje vreme koje se dodeljuje optuženom. Mi smo to videli i u drugim predmetima gde su optuženi imali svoje advokate koji su ih branili i da su i tada uspeli da maksimizuju vreme koje im je dato za unakrsno ispitivanje. I po našem mišljenju, ukoliko 170 svedoka, koliko smo mi imali, nije adekvatan broj svedoka, odnosno ukoliko je bio adekvatan broj svedoka i ukoliko smo mi uradili sve šta je bilo u našoj moći da šta je moguće brže ispitamo te svedoke i mi smatramo da to i jesmo uradili, onda sada ne bi bilo pravedno da nama se ograniči vreme koje nam stoji na raspolaganju. Za potkrepljivanje ovih veoma važnih naših navoda i vi znate da ukoliko počnemo da ovde izvodimo dokaze vezane za Srebrenicu i Sarajevo, samo da navedem dva primera, to su jako važni navodi i potrebno nam je adekvatno vreme da to sve potkrepimo i mislim da nije uredu da se nama ovde sad nameće jedno vremensko ograničenje, odnosno da ovaj stav mora da se izmeni. I šteta je da sve ovo ne može da se adekvatno rasvetliti zato što nama nije dozvolilo još samo malo vremena.

SUDIJA MEJ: Već godinu dana mi spominjemo rok koji glasi 1. april, prema tome, Tužilaštvo već godinu dana tačno zna kakav je stav sudija i vi ste znali za tačan datum još od jula prošle godine.

TUŽILAC NAJS: Jeste i mi smo se prilično tačno pridržavali rokova za Kosovo i za Hrvatsku, ali optužnica za Bosnu je mnogo, mnogo veći predmet. Gospodin Grum me sada podseća šta se desilo u Zvorniku, gledajući stepen zločina koji je tamo počinjen, daleko nadmašuje ono šta se desilo u Hrvatskoj.

Prema tome, to je jedan ogroman predmet i mi smo se potrudili da izvršimo, da damo jednu najrealniju moguću procenu. Možda smo se tu preračunali, ali u ovom trenutku to ne možemo nikako drugačije da rešimo i po našem skromnom mišljenju, mi smo bili veoma, veoma efikasni u smanjivanju broja svedoka i materijala za Bosnu i mi sada ponovo ubrzavamo tempo. Ali ukoliko jesmo loše procenili koliko će vremena da nam treba, to je zbog toga što je sve ove naše navode koje smo mi izneli po ovoj optužnici nije bilo lako dokazati. I, naravno, mi smo od početka bili upoznati sa vremenskim ograničenjima, ali teško je bilo proceniti koliko će biti potrebno vremena za svakog svedoka. Naša obaveza je da dokažemo sve tačke optužnice. Mi smo smanjili navode za Bosnu u veoma značajnoj meri i u početku smo iznosili navode za celokupnu Bosnu, ne samo za pojedine delove. Sad tražimo od Pretresnog veća da nam kaže da je to adekvatan način za postupanje u ovom trenutku, u ovoj fazi suđenja, uzimajući u obzir vreme koje nam je preostalo, tako što će to da dovede u vezu sa svedocima koji još moraju da se dovedu da svedoče. Takođe mislim da treba da se istakne optuženom da i on takođe ne može da ima onoliko vremena za unakrsno ispitivanje koliko je do sada očekivao. Vi imate sva ova ovlašćenja na raspolaganju i možete to da uradite, a da mi i dalje budemo u situaciji da možemo da dokažemo sve naše navode. Prema tome, to je suština onoga šta mi ovde tvrdimo. Mi smo ovo izneli u raznim podnescima koje smo dostavili Pretresnom veću, jedan od razloga što smo napravili ovaj spisak u dodatku (B) ovako sažetim je upravo taj i ja ću sada da tražim da se to poveća i da bude sveobuhvatnije, tako da biste vi bili u situaciji da možete da nam kažete za koje svedoke smatramo da je bitno da ih izvedemo, a za koje smatramo da vam neće biti od velike pomoći. Ovo je jedan dokument koji vam periodično dostavljamo da bismo vam ukazali na to dokle smo stigli sa izvođenjem dokaza i možda biste vi mogli periodično da pregledate ovaj spisak i da nas obavestite o tome koliku težinu nameravate da pripisete nekom konkretnom svedoku, tako da na taj način Pretresno veće koristi svoja ovlašćenja, na taj način se trudi da suđenje bude što je moguće efikasnije, ali bez uspostavljanja ove vremenske giljotine po nas, jer nas time prisiljavate da izbacimo neke delove koji bi vrlo lako mogli da budu veoma važni. Što se tiče Srebrenice i Sarajeva, Pretresno veće će verovatno da se priseti da smo mi ranije, u nekim našim podnescima, izričito tražili od optuženog da odloži pripremanje za te delove. Imali smo na umu, naravno, treba da se ima na umu kog su nivoa ti događaji i oni su ovde bili predmet posebnih suđenja i prema tome, sve dok ne vidimo kako teče ovaj postupak, mi nismo bili sigurni da li ćemo moći i ovo da uključimo

u ovaj Predmet. Sada jesmo u situaciji da to uradimo, shvatili smo da ćemo moći i dalje da doterujemo ovaj spisak i ubacili smo to u taj spisak i optuženi će moći da u narednim nedelja i mesecima da se pripremi za sve to. Kao što znate, Sarajevo je bilo obrađeno u *Predmetu Galić*. Prema tome sve šta je urađeno, urađeno je da se olakša posao optuženom kao i da se uštedi što je moguće više vremena. Nekoliko stvari bih hteo da kažem o podnesku amikusa. Ovde se ne radi o tome da se ponovo na spisak stavljaju svedoci, jedina varijacija je u tome da, kad god smo mi stavljali nove svedoke na spisak, takođe smo i brisali druge svedoke sa spiska. Prema tome, u početku smo imali jedan veoma obiman spisak svedoka, taj spisak je smanjen, ja mislim da se to odnosi na spisak koji je vezan za decembar, za izveštaj od decembra prošle godine. Taj spisak je i dalje bio u okviru dozvoljenog broja svedoka, a onda smo napravili dodatak (B), zajedno sa dodatkom (D) koji može da se smatra konačnim spiskom svedoka, iako ćemo, naravno, da imamo neke neizostavne promene, gde ćemo da ubacujemo ili brišemo svedoke, ali ja mislim da možemo da budemo optimistični što se tiče daljih izmena i nadamo se da će Pretresno veće da ima poverenja u nas, zato što mi jesmo imali najviše na umu potrebu da se uštedi na vremenu.

SUDIJA MEJ: Ukoliko budete uspešni, kada očekujete da ćete završiti sa izvođenjem dokaza?

TUŽILAC NAJS: Ja očekujem, gledajući ovaj spisak ovde i ukoliko nam se da 119 dana plus još jedan razuman period za obradu svedoka po Pravilu 92bis, mislim da ćemo time da dođemo do nove godine, negde do januara i februara. Ja se takođe nadam da ćemo moći da budemo i uspešniji od ovoga zato što ja očekujem da ukoliko budemo obradili što je više moguće svedoka po Pravilu 92bis, da ćemo uspeti čak i pre toga da završimo.

SUDIJA MEJ: Gospodine Najs, mislim da moramo da damo priliku i nekom drugom da kaže nešto. Gospodine Miloševiću, ovo nije, striktno gledano, stvar koja se direktno vas tiče, zato što je ovo pitanje koje moraju da reše Tužilaštvo i Pretresno veće međusobno, ali pošto se oni pozivaju na jedan predhodni nalog, mislim da je pravedno da se da mogućnost da nam se obratite po ovom pitanju ako želite. Naročito u vezi sa ovim pitanjem koje sam ja pokrenuo sa gospodinom Najsom, a tiče se svedoka čiji identitet vi još uvek ne znate. Vama za to još nije rečeno. Da li želite nešto da kažete o ovom zahtevu?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ovo objašnjenje uopšte ne zasluži komentar, gospodine Mej, ovde se razgovara isključivo o vremenu i izgleda da u ovom celom postupku koji vi nazivate suđenje, nema nikakvog drugog elementa koji je bitan da se raspravi, osim pitanja vremena. To je izvan svakog kriterijuma bilo kakvog legalnog Suda, ja nemam potrebe da to uopšte komentarišem. A što se tiče neobelodanjivanja imena svedoka, to je redovna praksa. Kao što uostalom, kao što vidite u poslednje vreme, mi imamo samo seriju anonimnih svedoka. Mislim da ta praksa anonimnih svedoka nesumnjivo govori o veoma idiličnim odnosima koji sad postoje u Bosni i Hercegovini, a i nesumnjivo potvrđuje kako ovo šta vi nazivate suđenjem, podstiče i zaoštava međunacionalne odnose i mržnju.

SUDIJA MEJ: Gospodine Kej (Kay), da li vi imate išta da kažete?

PRIJATELJ SUDA KEJ: Samo nekoliko primedbi zato što je Tužilaštvo iznelo više stvari. Tokom prve godine smo radili 120 dana, prema tome, kad su amikusi u svoj podnesak ubacili komentare toga šta se nudi u svom podnesku Pretresnom veću, nama se činilo da će ovo suđenje da traje još godinu od ovog trenutka i rešenje koje smo, koje je traženo je ukazalo na to da je apsolutno jasno da je Tužilaštvo želelo da se obrade svi svedoci koji su navedeni na svim dodacima. Izgleda da je gospodin Najs povukao taj zahtev i da je zamenio njega za jedan razumniji zahtev, ali ono šta i dalje nedostaje u onome šta je iznelo Tužilaštvo je onaj princip o ekspeditivnosti suđenja. I po našem mišljenju, to je nešto šta Pretresno veće mora da ima na umu, jer je to veoma važan princip u celokupnoj pravednosti suđenja, da se to sve zadrži na jednom razumnom nivou, da bude izvodljivo u pogledu i rada i vremena.

SUDIJA MEJ: Mi smo čuli ovde od vas da smo radili 120 dana prve godine. Ja mislim da tu računate od 12. februara.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Tako je.

SUDIJA MEJ: A nama se čini da smo radili više od 140 dana.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Ja sam pogledao na svoj kompakt disk i video sam da tamo stoji da smo radili 120 dana od 12. februara. Ali možda sam ja pogrešio. Ukoliko jesam, jesam, stvar je takva kakva je.

SUDIJA MEJ: Možda vi niste bili tu tih preostalih dana.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Moguće, ali čak iako nisam bio tu tih 20 dana, i dalje je stvar prilično značajna po našem mišljenju.

TUŽILAC NAJS: Mogu li ja nešto da pojasnim? Koliko sam ja video, gospodin Kej nas je pogrešno razumeo jer on kaže da smo mi promenili naš stav. Mi nismo promenili naš stav. Ja se slažem da to baš nije tako jasno kao što je navedeno u paragrafu 21 našeg prvog podneska od 17. aprila kada smo mi sabrali sve svedoke koje smo želeli da pozovemo, mi smo sabrali samo svedoke na dodatku (B) i dodatku (D), a ne na dodatku (C), njih ćemo da pozovemo ukoliko baš budemo imali preostalog vremena. Ali, u svakom slučaju, to je ono šta smo mi imali na umu, uzimajući u obzir ograničenje vremena. Znali smo da nećemo moći da pozovemo sve te svedoke.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA MEJ: U redu, mi ćemo da razmotrimo ovaj zahtev i da vas dogledno vreme obavestimo o našoj odluci. Sutra nastavljamo sa radom u 9.00.